Nr. 103. OPŁATA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Niedziela 7 Maja 1922. Rok XLI.

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	5280 Mk	2640 Mk	1320 Mk	440 Mk
z odnoszeniem do domu	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W Polsce: z przesyłką pocztową	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W innych państwach	9600 „	4800 „	2400 „	800 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy" w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572.

Nr P. K. O. 140.956; Konto Ziemski Bank Kredytowy w Krakowie.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego wszędzie 20 Mp.

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Nowej Reformy" ul. św. Anny 3. Biura dzienników i księgarnia „Ruch" (dawniej J. Hoppe i A. Sałamonowa), ulica Szczepańska 9 Biuro M. Hupczyca, ul. Jagiellońska l. 7 i wszystkie krajowe i zagraniczne biura dzienników.

Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń; **W Warszawie** Reklama polska, Jasna 10, R. Mosse, Marszałkowska 124, L. i K. Metzl i Ska, ul. Marszałkowska 130; I. Buchwalte, Marszałkowska 120, B. Buchwaltz, Fredry 4, T. Pietraszek, Marszałkowska 115, Wielkopolska agencja reklamy, Krakowskie Przedmieście 71, Unger, Senatorska 12, M. J. Freid, Rymarska 16, Międzynarodowe biuro ogłoszeń Galerja Luksemburg, J. Librod, Marszałkowska 118; **w Poznaniu** Polska agencja reklamy „Par", Ryczerska 8, Wielkopolska agencja reklamy, Gwarna 19; **w Wilnie** S. Jutan, Niemiecka 4, Jankowski-Grodowski, Wielka 95; **we Lwowie** St. Sokołowski, biuro dzienników H. Buchstab, M. Brück; **we Wiedniu** R. Mosse, M. Dukes Nachf., Haasenstein et Vogler, H. Schalek, Bock et Herzfeld, E. Braun, J. Danneberg, J. Rafael, Oest. Anzeige-Ges. „Ifra", Wollzeile 12, „Inges", Franz Josef Kai 7; **w Berlinie** „Ala". Kranzenstr. 38.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza milimetrowego za raz Mk 25·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 40 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 65·— od wiersza milimetrowego. — **Głosy publiczne** po Mk 80·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 120 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 20 Mk od słowa. — **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.

GUSTAW ZMIGRYDER

Warszawa 2291 1 2 ul. Czysta 2

przybywa do Krakowa dnia 9-go maja b. r. z nowemi modelami: kostjumów, okryć i sukien wiosennych, oraz bielizny i drobiazgów.

Kraków. Grand Hotel. — Wtorek. środa. czwartek.

M-me HENRIETTE

Warszawa 2292 1 2 Mazowiecka 6

przybywa do Krakowa dnia 9 go maja b. r. z nowemi modelami kapeluszy i lalek artystycznych.

Kraków, Grand Hotel. Wtorek, środa, czwartek

Program Prawicy narodowej

Kraków, 6 maja.

Rewolucja pojęć i stosunków, która zakończyła się wojną i która z pewnością ostatecznych jeszcze rezultatów i form swoich nie osiągnęła, sprawiła, że żywioły konserwatywne przycichły, usunęły się lub też wedle zasady mimikry, zaczęły »upodabniać się« do tego, co dokoła nich powstawało i do rządzenia przystępowało. Wytworzył się wskutek tego przykry i szkodliwy stan monotonji i stadności, który nigdy nie sprzyja rzeczywistemu postępowi i rozwojowi. Rzeczywiste bowiem i trwałe wartości rodzą się nie z przystosowania wszystkiego do wszystkiego, nie z obłudy mimowolnej lub świadomej, lecz z walki, z jawnego ścierania się sądów i mniemań, ze śmiałego rozwijania pewnego systemu poglądów do jego ostatnich logicznych konsekwencyj.

W gorączkowem burzeniu przedwojennego świata i budowaniu t. zw. »nowego«, w wyrzekaniu się wszystkich starych bogów, którym powypadały zarówno pioruny jak worki z darami z obezwładnionych rąk, w pospiesznem wciąganiu na piedestały nowych bożyszcz wszelkich, jednem słowem w tym zgiełku haseł i dążeń, w którym żyjemy, zatraciła się równowaga wyobrażeń, zanikło poczucie ciągłości życia i ewolucji jego form. W zapale burzenia lub przynajmniej wyrzekania się wszystkiego, co było, zanikł pierwiastek stałości, czynnik statyki społecznej, politycznej i wogóle życiowej, który polega na poszanowaniu przeszłości i na przekonaniu, że dzisiaj jest dzieckiem dnia wczorajszego, że naiwnością jest co najmniej mniemać, jakoby do wczoraj działy się tylko głupstwa, od dzisiaj zaś rzeczy wyłącznie mądre, jakoby do wczoraj ster dzierżyli tylko ludzie nieudolni, lub szubrawcy, od dzisiaj zaś sami mędrcy i cnotliwi.

Niema takiego położenia w życiu jednostki, czy całej grupy, w którem wszystko nadawałoby się tylko do wyrzucenia i oplucia, w którem nie pozostawałoby już nic do zachowania i przeniesienia z jednego położenia w drugie. Ta naturalna dążność do zachowania i przechowania owych trwalszych, niż przemijająca forma, wartości, stanowi treść wszelkiego konserwatyzmu. Potrzeba zachowania jest tak samą właściwą dwoistej ludzkiej naturze, jak potrzeba ciągłego szukania i stwarzania nowych rzeczy. Duch ludzki jest równocześnie i »wiecznym rewolucjonistą« i zazdrosnym skarbnikiem już wytworzonych swych treści. Tylko równowaga między obu temi funkcjami daje duchowi ludzkiemu rzeczywistą siłę i sprawność. Zdrowe życie ludzkiej zbiorowości, t. j. rozwijanie się tego życia pod kierownictwem prawidłowo tworzącej się samowiedzy tej zbiorowości, wymaga nieodzownie, aby obie te zasadnicze funkcje ducha ludzkiego były równocześnie spełniane dobrze, sumiennie i z odwagą wszystkich konsekwencyj. Konieczny kompromis i wyrównanie wytworzy między niemi zawsze samo życie.

Nawet w najbardziej rewolucyjnych epokach dążności konserwatywne życia i ducha ludzkiego nie zanikają, ani przestają działać. Ulegają one tylko czasowemu zwyrodnieniu. Zamiast konserwatyzmu, na scenie zjawia się reakcja, będąca tylko ślepym odruchem a nie zorganizowaną myślą. W przeciwstawieniu do reakcji, która jest tylko mechaniczną negacją nowości, podobnie jak rewolucja negacją starości, konserwatyzm jest funkcją konstrukcyjną, życiową, której celem jest szukanie żywej syntezy między starem, godnem odmłodzenia, a między nowem, godnem — postarzenia się w dalszej praktyce życiowej.

Taki konserwatyzm był w Polsce zawsze wielką rzadkością. Wymaga on bowiem bardzo wysokiej kultury, zarówno indywidualnej jak społecznej, wielkiej niezależności myśli a zarazem wielkiej jej siły, energji i przenikliwości. Jeżeli gdzie w ostatnich dziesiątkach lat przejawiał się konserwatyzm z pewnemi cechami tego typu, to tu u nas, w Krakowie, w tutejszem stronnictwie konserwatywnem, które w ciągu długich swych dziejów obok okresów upadku umysłowego, miewało jednak chwile wzlotów ku tym wyżynom konserwatyzmu, na których »conservatio est continua creatio«.

Teraz konserwatyzm krakowski pomny dawnej swej roli, wystąpił na arenę publiczną z nowym programem. Jako typowy rodzaj wypracowania, program ten może być z równą łatwością ganiony lub chwalony, zależnie od gustu. W każdym bowiem przeciętnie rozsądnym programie politycznym można zawsze z łatwością wykazać tyleż braków, ile zalet. W tym wypadku idzie też nie o to, czy usiłujący wrócić do życia politycznego konserwatyści krakowscy zapomnieli o tem, lub tamtem, to bowiem można sobie zawsze przypomnieć, ani o to, czy daną bieżącą kwestję formułują tak lub inaczej, lecz o to, na jakiem stanowisku zasadniczem stają wobec nowej naszej rzeczywistości?

Problem to najtrudniejszy, bo nigdy może ten rozumny, konstrukcyjny i twórczy konserwatyzm, o którym jako o ideale mówiliśmy wyżej, nie stał wobec tak trudnych zadań, jak obecnie. Ma się on bowiem ustosunkować do rzeczywistości nowych, tak zasadniczo odmiennych od dawnych, że istotnie odnosi się chwilami wrażenie, jakoby nie było i być nie mogło żadnej między niemi wspólności. Nowa rzeczywistość jest zbudowana na zasadzie racjonalizmu, w przeciwstawieniu do starych rzeczywistości, które opierały się na zasadzie metafizycznej i religijnej. Republika ludowa i monarchja »z bożej łaski«, zasada autorytetu i płynna opinja ludu: oto przeciwieństwa, nie mniej wyraźne i wymowne, niż przeciwieństwo starej katedry gotyckiej do nowoczesnego amerykańskiego »drapacza chmur«.

Na gruncie tych zasadniczych antynomij powstaje dla wszelkiego konserwatyzmu zagadnienie, w jaki sposób spełnić ma on swoje zadanie podstawowe, więc co i jak z tego starego, tak całkiem innego świata, przenieść do nowego? Oceniając z tego punktu widzenia ogłoszony świeżo nowy program krakowskiej »Prawicy narodowej«, wypadnie wskazać jako na najważniejszą i najbardziej esencjonalną jego cechę ten silny akcent dla interesów religijnych i metafizycznych ludzkości, który umieszczono na początku programu. Autorem tego ustępu kierował albo głęboki intelekt, albo przynajmniej silny instynkt kulturalno-historyczny. Gdy bowiem wszystko inne w programie może być takie lub inne, gdy wszystko inne jest polityczną stylistyką i taktyką, to tu w tym punkcie wyraża się najgłębsza istota wszelkiego konserwatyzmu, o ile ma on działać na przełęczy dwóch epok: metafizycznej i racjonalistycznej.

Idzie tu bowiem o rzecz najważniejszą, może jako taka nie odczuwana w życiu codziennem przez codziennych ludzi, lecz nie mniej podstawową, idzie mianowicie o kwestję ostatecznych i najważniejszych sankcyj. Daje je myślenie metafizyczne, czy to uproszczone do systemu wierzeń religijnych, czy też jako system czysto filozoficzny, nie daje go natomiast racjonalizm, który jako ostateczną swą konsekwencję ma zawsze i we wszystkiem tylko pojęcie względności. Tymczasem natura ludzka łaknie pewności, wymaga koniecznie tego stałego punktu, na którym oparłszy się Archimedes, obiecywał poruszyć ziemię. Tym punktem jest absolut, jako antyteza względności. W systemach dawnych rzeczywistości ta wiekuista potrzeba duszy ludzkiej znajdywała zaspokojenie. W systemie tworzącej się obecnie rzeczywistości racjonalistycznej, potrzeba ta jest zaniedbana. Jeżeli krakowski program konserwatywny manifestuje swoje zrozumienie dla konieczności przeniesienia tego wielkiego dobra duchowego ze starego systemu do nowego, jeżeli pragnie związać je organicznie z nową rzeczywistością, to istotnie stawia sobie zadanie najbardziej podstawowe i składa dowód, że jest nie reakcją lecz konserwatyzmem, pojętem jako funkcja historycznego życia. Jako taki stanowi on wzbogacenie skali odczuć i pojęć w naszej świadomości społecznej. Taki konserwatyzm nam, jako zwolennikom organicznego postępu i rozwoju — nie może w niczem przeszkadzać.

Memorjał aljantów do Rosji

Jak wiadomo, treść memorjału, jaki państwa sprzymierzone wręczyć miały przedstawicielom Rosji sowieckiej w Genui w sprawie odszkodowań, była powodem zaostrzenia się sytuacji na konferencji, grożącego nawet jej rozbiciem. — Ostatecznie tekst memorjału został ustalony i wręczony reprezentantom Rosji w Genui.

Ze względu na doniosłość sprawy przytaczamy memorjał w dosłownem brzmieniu, przesłanem nam przez P. A. T., zwracając uwagę, że najważniejsze sprawy, w zakresie odszkodowań zawarte są w VI i VIII artykule. Memorjał ten opiewa:

Artykuł I. Stosownie do uchwał powziętych w Cannes zobowiązuje się rząd sowietów nie mieszać się do spraw wewnętrznych innych państw i wstrzymać się od wszelkiego działania, któreby mogło naruszyć **terytorjalny albo polityczny »status quo« innych państw.** Rząd sowiecki stłumi również każdą próbę propagandy rewolucyjnej na swojem terytorjum, skierowaną **przeciwko innemu państwu** i użyje swego całego wpływu w kierunku poparcia powrotu pokoju w Azji Mniejszej i zachowania ścisłej neutralności względem wszystkich stron wojujących.

Artykuł II. Rząd sowiecki uzna wszystkie **długi publiczne i zobowiązania,** które zostały zaciągnięte albo zagwarantowane przez rosyjski rząd carski albo przez rząd prowizoryczny względnie przez sam rząd sowiecki. Mocarstwa będące wierzycielami, są gotowe na razie nie żądać zapłaty długów i procentów od nich.

Aljanci nie mogą uznać przypisywanej im przez rząd sowiecki odpowiedzialności za straty i szkody wynikłe po wojnie w czasie rewolucji.

Na wypadek umów w sprawie uregulowania długów rosyjskich przedłożą mocarstwa swoim parlamentom ustawy, które, uwzględniając położenie finansowe i gospodarcze Rosji, zniżą lub zmienią sumy, które ma zapłacić rząd sowiecki. Atoli te zarządzenia są związane z wyrzeczeniem się kontrżądań.

Wszystkie objęte przez rząd sowiecki i przez jego poprzedników **zobowiązania dłużne wobec obcych obywateli** będą traktowane tak, jak długi prywatne (według art. IV).

Artykuł III. Wszystkie żądania finansowe innych rządów wobec rządu sowieckiego i na odwrót — z wyjątkiem wymienionych w powyższych artykułach — będą zawieszone aż do układu przewidzianego w art. 2 i 3. Żądania te będą w owym czasie uznane za wygasłe.

Art. IV. W myśl liberalnej zasady, uznanej przez wszystkie rządy, uzna rząd rosyjski swój obowiązek zapłacenia **zobowiązań finansowych,** które on, albo jego poprzednicy, tj. carski rząd rosyjski, albo prowizoryczny rząd rosyjski, zaciągnął **wobec cudzoziemców.**

Artykuł V. Rząd rosyjski zobowiązuje się tak samo uznać zobowiązania władz i publicznych przedsiębiorstw rosyjskich, które dotąd zostały zaciągnięte wobec obcych państw.

Artykuł VI. Rząd sowiecki zobowiązuje się w przeciągu 12 miesięcy zawrzeć układ z przedstawicielami obcych **właścicieli skryptów dłużnych,** a to w celu zapewnienia im rozpoczęcia opłaty procentów i amortyzacji tych zobowiązań. Umowa ta będzie obejmowała odpowiednie odroczenie albo ułatwianie w płaceniu procentów. W wypadkach, w których nie dojdzie do skutku ogólna umowa, ułatwienia przyznane pewnej grupie, mogą być zażądane przez wszystkich innych zagranicznych wierzycieli.

Jeżeli umowa przewidziana w art. I nie dojdzie do skutku, obowiązuje się rząd rosyjski uznać **decyzję komisji rozjemczej sądowej.** — Składa się ona z członka zamianowanego przez rząd sowietów, z członka zamianowanego przez przedstawicieli zagranicznych posiadaczy skryptów dłużnych oraz z dwóch członków i prezydenta, zamianowanych przez najwyższy trybunał Stanów Zjednoczonych, względnie przez Radę Ligi Narodów lub też prezydenta międzynarodowego tryb. rozjemczego w Hadze. Komisja ta rozstrzyga we wszystkich wypadkach spornych, które dotyczą zniżenia procentów, albo rodzaju zapłaty kapitału, albo też procentów z uwzględnieniem położenia gospodarczego i finansowego Rosji.

Art. VII. Rząd sowiecki przyjmuje następujące postanowienia, dotyczące **własności prywatnej:** Nie przesądzając o prawie przyznanem rządowi rosyjskiemu przez uchwały w Cannes, zaprowadzenia wewnątrz Rosji, stosownie do swego uznania, takiego systemu własności, gospodarczego i rządowego, jaki mu się wydaje najlepszym, uznaje rząd rosyjski swój obowiązek dania interesowanym **zwrotu, przywrócenia do dawnego stanu albo odszkodowania za straty i szkody, powstałe z powodu konfiskat i sekwestrów.** Jeżeli jednak dawni właściciele nie będą mogli przyjść w posiadanie tych praw, które im dawniej przysługiwały, musi im rząd sowiecki **zaofiarować kompensatę.** Jeżeli dawniejsi właściciele i rząd sowiecki nie będą się mogli porozumieć co do rodzaju i wysokości kompensaty, mogą dawniejsi właściciele odwołać się do decyzji mieszanego sądu rozjemczego. Jeżeli ten sąd uzna, że kompensata przyznana przez sąd sowiecki jest odpowiednią, musi być ona przyjętą przez dawniejszego właściciela.

Jeżeli jednak między dawnym właścicielem a rządem sowieckim nie dojdzie do porozumienia w sprawie skonfiskowanego dobra, wówczas dawny właściciel **musi je otrzymać** przynajmniej na tak korzystnych warunkach użytkowania i swobodnego dysponowania, jakie mu dawniej przysługiwały. Jeżeli mieszany sąd rozjemczy stwierdzi, że przeniesienie dobra jest niemożliwe i że musi być dane odszkodowanie, wówczas wysokość jego w razie braku porozumienia będzie również ocenioną przez mieszany sąd rozjemczy i musi być ono natychmiast wypłacone.

Jeżeli rząd sowiecki nie może zwrócić dóbr, to nie ma też prawa przekazywania ich później innym koncesjonarjuszom. Gdyby rząd sowiecki zamierzał później takie dobra przekazać, wówczas przysługuje dawnemu właścicielowi prawo pierwszeństwa.

Art. VIII. Rząd sowiecki poczyni odpowiednie zarządzenia, aby **umożliwić cudzoziemcom dochodzenia ich praw** wobec osób prywatnych w Rosji. Jeżeli zapłata długu nie będzie mogła nastąpić z winy rządu sowieckiego, wówczas ponosi on odpowiedzialność.

Art. IX. Odszkodowania, które mają być dane w myśl art. VII, będą umorzone przez wręczenie nowych rosyjskich **pięcioprocentowych bonów w wysokości,** która będzie ustalona przez mieszany sąd rozjemczy.

Art. X. Mieszane sądy rozjemcze będą ustanowione oddzielnie dla każdego państwa.

XI. Aby umożliwić natychmiastowe podjęcie stosunków gospodarczych, zobowiązuje się rząd sowiecki wydać wszelkie zarządzenia, aby zabezpieczyć natychmiast **ochronę osób, własności i praw cudzoziemców.** Dla osiągnięcia tego będzie zorganizowane sądownictwo w Rosji w myśl postanowień art. VIII londyńskiego memorjału ekspertów.

Art. XII. Szczegółowe postanowienia będą ułożone odnośnie do kontraktów przedwojennych, zawartych między obywatelami rosyjskimi a cudzoziemcami.

Art. XIII. Rząd sowiecki zobowiązuje się zwrócić rządowi rumuńskiemu wszystkie te wartości, które zostały przez ten rząd zdeponowane w Moskwie.

Genua, 5 maja (AW). Memorjał doręczony sowietom, nie ma stanowić ultimatum terminowego. W razie jednak gdyby sowiety nie odpowiedziały do sobota, sprzymierzeni grzecznie, ale stanowczo zwrócą uwagę delegacji sowieckiej na **termin odpowiedzi** jej wyznaczony.

—————o—————

Przymierze albo zerwanie

Paryż, 5 maja (AW). »Intransigeant« podaje pogłoskę, jakoby **Barrère wręczył Lloyd Georgeowi memorjał, który da się ująć w dwa krótkie słowa »Przymierze albo zerwanie«.**

OFICJALNE OŚWIADCZENIE FRANCJI

Genua, 5 maja (PAT). Delegat francuski, ambasador Barrère złożył dzisiaj wizytę delegatowi włoskiemu ministrowi Schanzerowi. W tym samym czasie członek delegacji francuskiej p. Massigli złożył wizytę Lloyd Georgeowi w willi Alberti. Obaj przedstawiciele francuscy oświadczyli, że **Francja przyłącza się całkowicie do stanowiska Belgji w kwestji memorandum rosyjskiego i nie może przyjąć tego memorandum w obecnej formie.**

INSTRUKCJA DLA DELEGACJI FRANCUSKIEJ.

Paryż, 5 maja (AW). Francuska delegacja genueńska otrzymała disiaj **surową instrukcję, by nie godziła się w żadnym wypadku** na zwołanie konferencji państw koalicji przed dniem 31 maja.

NARADY U LLOYD GEORGEA.

Genua, 5 maja (AW). W willi, którą zamieszkuje **Lloyd George odbywają się bezustanne narady.** Przed południem bawili u Lloyd Georgea **Wirth i Rathenau,** następnie Schanzer. Po południu konferował Lloyd George z Barrerem. Wieczorem odbył Lloyd George **ponowną konferencję z Barrerem,** w której wziął udział również delegat belgijski, Jaspar. Konferencja ta dotyczyła **7 artykułu doręczonego sowietom memorjału.**

ANGLJA I WŁOCHY UZNAJĄ ROSJĘ SOWIECKĄ.

Wiedeń, 5 maja (PAT). »Neue Freie Presse« donosi z Berlina pod datą 5 bm.: Donoszą tu z Genuy: Delegacja francuska zakomunikowała dzisiaj francuskiemu ministerstwu spraw zagranicznych, że **Lloyd George i Schanzer zdecydowani są uznać Rosję sowiecką de jure.**

POWRÓT BARTHOU DO GENUY.

Paryż, 5 maja (PAT). Delegat francuski minister **Barthou odjechał w południe do Genuy.**

NOWY MEMORJAŁ ROSYJSKI.

Genua, 5 maja (PAT). Rakowski imieniem delegacji rosyjskiej wręczył **nowy memorjał, dotyczący odbudowy rolnictwa w Rosji.** W memorjale tym jest powiedziane, że w ostatnich czterech latach zbudowano w Rosji 4535 wiorst nowych linij kolejowych, zaś w roku 1921 rozpoczęto prace celem ożywienia ruchu żeglugi rzecznej. Na odnowienie dróg komunikacyjnych w Rosji trzeba będzie **kredytu 5 miljardów rubli złotych,** z czego połowa będzie musiała być dostarczoną przez zagranicę. Na odbudowę rolnictwa trzeba będzie w najbliższych trzech do pięciu latach **2 miljardy 795 miljonów rubli w złocie.**

Paryż, 5 maja (PAT). »Journal« donosi z Genuy, że w kołach członków konferencji brano jest pod uwagę **odroczenie rozstrzygnięcia sprawy rosyjskiej** do nowej konferencji międzynarodowej, która miałaby się zebrać na parę miesięcy w Pradze.

TRAKTAT W RAPALLO I TRAKTAT WERSALSKI.

Genua, 5 maja (PAT). »Corriere della Sera« donosi, że **eksperci jurydyczni oświadczyli, że traktat w Rapallo nie narusza traktatu wersalskiego.**

PROTEST AMERYKI PRZECIWKO UMOWIE NAFTOWEJ.

Paryż, 5 maja (AW). Waszyngtoński korespondent »New York Herald« telegrafuje, że prezydent am. Harding i sekretarz stanu Hughes przygotowali **energiczny protest przeciw angielsko-rosyjskiej umowie naftowej.** Rząd amerykański wezwał swoich ambasadorów w Londynie i Rzymie do zbadania, czy wiadomości o zawarciu takiej umowy, któraby naruszała prawa Ameryki i innych państw co do eksploatacji skarbów naturalnych w Rosji, się sprawdzają.

Konferencja Skirmunta z Lloyd Georgem

LLOYD GEORGE O WSCHODNICH GRANICACH POLSKI.

Genua, 5 maja (PAT). Minister Skirmunt odbył dzisiaj przed południem blisko **półtoragodzinną konferencję z Lloydem Georgem,** w której omawiano **ogólną sytuację konferencji genueńskiej oraz najważniejsze problemy,** wobec których znajduje się teraz konferencja. Poruszono również **kwestję granic wschodnich,** co do której to kwestji stwierdzono, że **załatwienie jej należy do państw, sprzymierzonych i do Polski, nie należy zaś do konferencji genueńskiej.**

Lloyd George uznał potrzebę rychłego jej załatwienia, zapewniając jednocześnie, że nie przedsięweźmie niczego w tej sprawie bez uprzedniego porozumienia się z ministrem Skirmuntem.

KONFERENCJA SKIRMUNTA Z CZICZERINEM.

Genua, 5 maja (PAT). Minister spraw zagranicznych **Skirmunt odbył dłuższą konferencję z Cziczerinem.**

PRZEWLEKANIE SPRAWY SOSNKOWSKI—MICHALSKI.

Warszawa, 6 maja (Tel. wł.) Rada ministrów na wczorajszem posiedzeniu zająć się miała odkładaną już kilkakrotnie sprawą **sankcjonowania porozumienia między ministrem spraw wojskowych a ministrem skarbu co do uposażeń oficerów.** Wobec tego, że na posiedzenie minister skarbu nie przybył, sprawa została **znowu odroczona.**

ORGANIZACJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Warszawa, 6 maja (Tel. wł.) Prace organizacyjne nad **utworzeniem województwa śląskiego już są ukończone.** W dniu dzisiejszym projekt rozpatrywany będzie przez **komitet polityczny ministrów.** Urząd wojewódzki wedle projektu dzielić się ma na 9 wydziałów; wojewoda rezydować będzie w Katowicach.

UMOWA HANDLOWA POMIĘDZY POLSKĄ A KŁAJPEDĄ.

Warszawa, 6 maja (Tel. wł.) Dnia 27 z m. podpisana została w Kłajpedzie umowa handlowa pomiędzy Polską a Kłajpedą, opracowana w czasie pobytu delegacji Kłajpedy w Warszawie.

PRZYBYCIE POSŁA STEFAŃSKIEGO.

Warszawa, 5 maja (AW). Chargé d'affaires Stefański przybył wczoraj z Moskwy do Warszawy.

Wojna domowa w Chinach

Londyn, 5 maja (AW). Donoszą tu, że **wojska jen. Wu-Bei-Fus obsadziły dzisiaj Pekin.** Armję rządową rozproszono. Ruch kolejowy od Pekinu począwszy zupełnie przerwany.

ZAWIESZENIE BRONI W IRLANDJI.

Leafield, 5 maja (PAT). Na wczorajszem zebraniu Komitetu wolnego państwa irlandzkiego i wojsk nieregularnych postanowiono, że **od dnia 3 do 8 maja nastąpi zawieszenie broni** celem dania możności dowódcom omówienia natychmiast sprawy unifikacji wojska. W czasie zawieszenia broni obowiązują się obie strony utrzymywać porządek i przeciwdziałać nadużyciom.

HABSBURGOWIE W BUDAPESZCIE.

Budapeszt, 5 maja (PAT). »Acht-Uhr-Blatt« dowiaduje się, że **arcyksiążę Fryderyk,** który od czasu wybuchu rewolucji październikowej bawił poza granicami kraju — **przybył do Budapesztu w towarzystwie syna arcyksięcia Albrechta.** Niedawno odbyło się zebranie Rady familijnej Habsburgów, które po śmierci b. cesarza Karola ustanowiło syna Karola — **Ottona głową domu Habsburgów.**

Z Polskiego Stronnictwa Demokratycznego

Kraków, 6 maja.

Na wczorajszem, trzeciem z rzędu, zebraniu dyskusyjnem, urządzonem staraniem Polskiego Stronnictwa Demokratycznego w sali Rady powiatowej, wygłosił dyr. dr Byrka odczyt o »Finansowem położeniu Polski na tle budżetu.« — Rozległy ten temat omówił wymowny prelegent w sposób nietylko rzeczowy, ale i przystępny dla licznie zebranych słuchaczów z różnych sfer, płci obojga, opatrując przedstawienie budżetu i związanych z nim naszych stosunków finansowych w gęsty interesujące, bo wsparte, jak słusznie podkreślił prezes Bogdani, na swej znanej erudycji, cechującej jednego z najwybitniejszych naszych skarbowców.

Omawiając budżet ministerstwa kolei, stanowiący największą pozycję deficytu budżetowego, prostuje dr Byrka, na podstawie cyfr, rozpowszechnione błędne mniemanie, jakoby koleje polskie pracowały z deficytem skutkiem zbyt wielkiego personalu. Jeśli bowiem uwzględnimy stosunek jego ilości do długości naszych linij kolejowych, pokaże się, że na jeden kilometr przypada 9·7 człowieka, czyli, mniej niż w Austrji, Niemczech, Francji i t. d. Przyczyną niedoboru w budżecie kolejowym jest nieekonomiczna organizacja personalu, n. p. zbyt silne jego skupienie w niektórych okręgach (w Warszawie n. p. przypada 25, podczas, gdy w Stanisławowie zaledwie 7), oraz niepotrzebne a kosztowne szafowanie wyższemi rangami tam, gdzieby można poprzestać dla wykonania pewnych funkcyj na niższych stopniach hierarchji służbowej.

Przechodząc od budżetu ministerstwa spr. wojskowych, stwierdza prelegent, że, jak daty wykazują, żadne państwo tak tanio nie prowadziło wojny, jak Polska. Wydatki na wojsko wynoszą zaledwie 30% ogólnych wydatków, czyli nieprawdziwe jest mniemanie, jakoby budżet tego ministerstwa najwięcej obciążał nasz skarb.

Omawiając środki, jakich rząd zamierza użyć celem zmniejszenia deficytu, zauważa między innemi prelegent, że, jeżeli idzie o zwiększenie wydajności przedsiębiorstw państwowych, to ewentualne wydzierżawienie kolei nie prowadziłoby zupełnie do celu. Państwo nie może się pozbywać kolei a przedsiębiorca prywatny nie uzyska więcej na tem polu, niż zarząd państwowy. Co się tyczy zamierzonej redukcji personalu urzędniczego, można tu wiele zrobić, lecz tylko w związku z reorganizacją całej administracji.

Możnaby wskazać, że zamierzonej poprawie naszych stosunków finansowych stanie w poprzek wiele okoliczności wrogich. I tak 60-procentowe dodatki do pensyj urzędniczych, obciążą budżet państwa do końca roku kwotą 100 miljardów, przyznanie zaś oficerom wyższych poborów kwotą 30 miljardów. Wzmagająca się drożyzna spowoduje również większe wydatki rządowe i wojskowe a trzeba także uwzględnić fakt, że wpływy budżetowe nie zawsze osiągają preliminowaną kwotę.

Po odczycie, nagrodzonym żywym oklaskiem wdzięcznego audytorjum, wywiązała się dyskusja, w której zabrał głos dr Gertler. Wskazując na zbyt niską dochodowość naszych podatków i [illegible] interesów warstw posiadających, zwłaszcza właścicielstwa, żąda mowca, celem doprowadzenia do równowagi budżetowej, dostosowania dochodów państwa do jego wydatków, której to dążności zresztą, w programie rządowym nie widać. Siła podatkowa ludności musi być w całej pełni wyzyskana, przy sprawiedliwem rozłożeniu ciężarów na wszystkich obywateli. Deficyt kolejowy jest następstwem przedewszystkiem wielkich nieporządków na kolejach i w wielu wypadkach nieużyteczności personalu. — Najważniejszym środkiem, wiodącym do równowagi budżetowej, jest zwiększenie produkcji krajowej, zwłaszcza rolnej.

P. Wład. Studnicki zwrócił uwagę na to, że naszych sił produkujących oraz na istnienie podstaw gospodarczych dla naszej skarbowości. Domaga się [illegible] podatkowej, gdyż w Polsce są n. p. podatki gruntowe znacznie mniejsze, niż w państwach sąsiednich i przez to wadliwie są rozłożone. Mowca polemizuje z prelegentem, który w kwestji inwestycyj wyraził przekonanie, że szkoda płynąca z inwestycyj kosztem nowej emisji banknotów jest większa, niż pożytek z takich inwestycyj. P. Studnicki stara się dowieść przykładami, że Polska gwałtownie potrzebuje inwestycyj, na które należy zaciągnąć pożyczkę zewnętrzną, również zauważa, że bez traktatu handlowego z Niemcami, nie można się spodziewać naszego życia gospodarczego.

Dyr. dr Dwernicki zwraca uwagę na podobieństwo współczesnej chwili do epoki z 1820 roku, w której Polska nie mogła pokrywać swych wydatków skutkiem zbyt małych podatków i oszczędzania uprzywilejowanych warstw. Wogóle cała nasza historja wykazuje tę niechęć do płacenia podatków, dzisiejsi zaś ministrowie skarbu nie czynią nic w tym kierunku i oszczędzają kapitalistów, płacących śmiesznie niskie podatki. Własność realna i przemysł zamało są obciążone podatkami, źródła podatkowe należy więc odpowiednio wzmocnić i wyzyskać, administrację uskutecznić, wiele i przez opinję publiczną wpływać na ministra skarbu i Sejm w tym kierunku, że skarb i wojsko, jak nas uczy tradycja, to podstawy państwa, bez których nie ostoi się ono.

Dr Ordyński uważa za konieczne warunki sanacji naszego życia gospodarczego: uregulowanie stosunków politycznych oraz podniesienie moralności społecznej.

Prezes dr Bogdani stwierdziwszy, że dawniej istniały przywileje mniejszości, dziś zaś ma je większość, podkreśla konieczność wychowania społeczeństwa, zwłaszcza sfer nieuświadomionych należycie, że płacenie podatków jest najważniejszą koniecznością państwową.

Po wyjaśnieniach polemicznych prelegenta, zamknął prezes Bogdani to zajmujące zebranie, zapowiadając następne na dzień 3 maja (godzina 7 wieczór) z odczytem p. Jana Górki, dyrektora kancelarji sądowej: »O pragmatyce służbowej«.

Konferencja w sprawie bezrobocia

Celem zorganizowania skuteczniej akcji w sprawie bezrobocia, ministerstwo pracy i opieki społecznej utworzyło przy wszystkich województwach specjalne komisje dla walki z klęską bezrobocia. Komisja, tak utworzona, została również przy województwie [illegible] posiedzenie odbyło się w Krakowie 4 b. m. pod przewodnictwem wojewody, dra Gałeckiego. — Oprócz przedstawicieli interesowanych wydziałów województwa, w posiedzeniu wzięli udział: wiceprezydent miasta Sare, oraz radca magistratu dr Wesoły, kierownik państwowego Urzędu pośrednictwa pracy dr Müller, prezes dyrekcji robót publicznych inżynier Dudek, delegat Izby handlowej dr Gärtner, delegat dyrekcji kolejowej Delewski, oraz trzech delegatów związków zawodowych. Na posiedzenie zaproszono również prezesa dyrekcji zakładów salinarnych inż. Skoczylasa i referenta Izby skarbowej, dra Tabeau. Przedmiotem konferencji było wskazanie najwięcej celowych robót publicznych dla zajęcia bezrobotnych i utrzymanie w ruchu istniejących warsztatów pracy, oraz racjonalne zatrudnienie pracujących w nich robotników. W ogólnej dyskusji kładziono nacisk na konieczność uruchomienia przemysłu budowlanego i budowy gmachów publicznych. — Zakład kredytowy w Krakowie otrzymał na cele budowlane kredyt dla miast w kwocie 500 miljonów Mkp., z czego 30 miljonów otrzymało już miasto Kraków. Również ważnem dla uruchomienia przemysłu budowlanego jest uchwalenie w jak najkrótszym czasie ustawy o rozbudowie miast. Projekt tej ustawy, nad którym toczą się obecnie obrady w komisji sejmowej, przewiduje 20 miljardów Mkp. na ten cel. Poruszono dalej konieczność rozpoczęcia robót około regulacji Wisły, zabezpieczenia Krakowa przed powodzią i zasklepienia Rudawy, które postępują bardzo powoli.

Stan bezrobocia na terenie województwa przedstawił szczegółowo kierownik państwowego Urzędu pośrednictwa pracy, dr Müller, stwierdzając, że obecnie panuje [illegible] w przemyśle dużo bezrobotnych, których należy uruchomić. Krytyczne położenie jest również w górnictwie solnem, gdyż w Wieliczce zwolniono blisko 300 salinarzy, a w dalszych ma być jeszcze kilkuset. Redukcja ta pozostaje w związku z tem, że produkcja salin w roku 1920 silnie wzrosła, mianowicie w Wieliczce z 40 wagonów na 90 wagonów soli, natomiast zbyt soli zmniejszył się w roku 1921 bardzo znacznie, tak n. p. z 23 tysięcy ton soli we wrześniu na 9 tysięcy ton w grudniu, wskutek czego ministerstwo zarządziło redukcję robotników. — Do sprawy tej zwlekano, ostatecznie jednak w kwietniu b. r. musiano zwolnić 265 salinarzy w Wieliczce, a 66 w Bochni. Dalsze wydalenia zostały wstrzymane. W tym wypadku uzdrowić stosunki może tylko zwiększenie zbytu soli w kraju i za granicą, oraz [illegible] finansy, którym jednak musi się podnieść wysokość prowizji, gdyż obecne zapotrzebowanie jest bezwzględnie niewystarczające. Omawiano następnie sprawę sprzedaży soli, która obecnie załatwia się w Warszawie. Ze względu, że niema monopolu państwowego soli, podniesiono konieczność zniesienia wszelkich ograniczeń przy sprzedaży, zakupnie soli i zezwolenia na bezpośrednią sprzedaż soli kopalniom. Należy również zniżyć ceny soli przy wywozie za granicę.

Co do kwestji budowy gmachów publicznych, zaznaczono konieczność rozpoczęcia budowy gmachów dla tych urzędów, które zajmują zakłady filantropijne (zakład Helclów, Lubomirskich i św. Jadwigi). Rozpoczęcie jednak nawet tych najbardziej koniecznych budowli utrudnia brak kredytu, ogółem bowiem wyznaczył rząd na budowle 800 miljonów Mkp., z tego buduje się klinikę pedjatryczną, a 150 miljonów przeznaczono na Akademję górniczą. Natomiast [illegible] przedstawia się sprawa budynku dla Izby skarbowej. Na cele mieszkaniowe otrzymał Kraków kwotę 100 miljonów z ogólnego kredytu 500 miljonów Mkp., którym dysponuje Zakład kredytowy w Krakowie. Również kredyt na regulację rzek jest niewystarczający (58 miljonów Mkp.).

Wkońcu poruszono sprawę dalszej, rozpoczętej jeszcze przed wojną budowy sądu w Tarnowie. Ministerstwo sprawiedliwości zaniechało bowiem dalszej budowy, a kredyt odnośny przeznaczyło na budowę sądu w Warszawie.

KRONIKA

Kraków, 6 maja.

WYJAZD WOJEWODY. Wojewoda krakowski dr Gałecki wyjechał wczoraj w sprawach urzędowych do Warszawy i powróci we wtorek 9 bm.

OBNIŻENIE CEN MIĘSA, DALSZA ZWYŻKA CEN PIECZYWA I WĘGLA. Na podstawie opinji [illegible] ustanowił magistrat następujące ceny maksymalne, obowiązujące od 6 bm.: [illegible]

Na placach targowych mięso wołowe z dokładką 480 mk., [illegible] Ceny cielęciny, baraniny, wieprzowiny i tłuszczów niezmienione.

1 kg. chleba żytniego jasnego z 70% przemiału 185 mk., ciemnego 160 mk., 6 dkg. bułka pszenna jasna 19 mk. Powyższe ceny pieczywa obowiązują od [illegible]

Za 1 ctn. metr. węgla jaworznickiego w składach przy dworcach kolej. 1500 mk., w składach hurtownych w mieście 1890 mk., w składach drobnych handlarzy 1745 mk. Przy dostawach wagonowych 152.250 mk. za 10 ton.

[illegible]

OBCHÓD KU UCZCZENIU ROCZNICY 3 MAJA DLA ŻOŁNIERZY, odbył się w Krakowie w sali Y. M. C. A. [illegible] zakończenie odegrano jednoaktówkę »Chrapanie z rozkazu«. Wieczór urządziło Koło VI T. S. L. oraz p. Jan Góra, kierownik kina Y. M. C. A. z pomocą ref. oświat. kap. Nowaka.

WIEC PRACOWNIKÓW PAŃSTW. odbył się 30 kwietnia w Krakowie w sali Sokoła w sprawie obecnego położenia pracowników i rewizji ich uposażenia. Przewodniczył p. Nowak, prezes Związku pol. naucz. szkół powsz., który przedstawił obecne położenie tychże, przyczem porównywał wzrost drożyzny a płacy. W dyskusji wypowiadało się wielu mowców poszczególnych kategoryj pracowników państw., przedstawiając bagatelizowanie przez rząd najżywotniejszych postulatów ogółu pracowników państw. Zebrani uchwalili rezolucję, domagającą się wypłacenia w maju dodatku w wysokości 120% poborów, wypłaconych 1 kwietnia 1922, aby umożliwić pracownikom państw. przetrwanie szalejącej drożyzny. — Uchwalono również domagać się natychmiastowego opracowania przez rząd, przy udziale przedstawicieli związków zawodowych reformy uposażenia, w żadnym razie nie później, niż do dnia 1 lipca 1922.

KURSA NAUCZYCIELSKIE. Staraniem Ogniska nauczycielskiego w Krakowie odbędzie się w czasie tegorocznych wakacyj sześciotygodniowy kurs metodyczny-przygotowawczy do egzaminu kwalifikacyjnego od 10 lipca do 19 sierpnia 1922 z zakresu przedmiotów, objętych planem naukowym dla szkół powszechnych. Nadto, czyniąc zadość licznym życzeniom, postanowił Zarząd Ogniska urządzić również w czasie od 10 do 19 lipca br. trzechtygodniowy kurs metodyczny nauki śpiewu pod kierunkiem prof. Koniora i jednomiesięczny kurs metodyczno-rysunkowy i prac ręcznych od 5 lipca do 5 sierpnia br. pod kierunkiem prof. H. Polichta i prof. F. Szmnańskiego. Zgłoszenia przyjmuje i informacyj udziela p. Karol Balicki, skarbnik Ogniska, Kraków, Rynek gł. 29, II p. w terminie do 25 czerwca 1922. Na odpowiedź należy dołączyć znaczek pocztowy.

XXV WYSTAWA TOW. ART. POL. »SZTUKA« zostanie otwarta w Krakowie w gmachu Towarzystwa Sztuk pięknych dnia 7 maja 1922 o godz. 12 w południe. W wystawie tej, która składa się z części retrospektywnej i bieżącej, biorą udział następujący członkowie »Sztuki«: Axentowicz, Czajkowski Stanisław, Dębicki, Dunikowski, Fałat, Filipkiewicz, Hofmann, Jarocki, Kędzierski, Laszczka, Mehoffer, Malczewski, Podgórski, Pieńkowski, Pelczarski, Puget, Sichulski, Tichy, Trojanowski, Weiss, Wyczółkowski. Oprócz dzieł wymienionych żyjących członków »Sztuki«, wystawiono także będą dzieła zmarłych członków: Chełmońskiego, Lenca, Stanisławskiego i Wyspiańskiego. Zasłużone to i głośne w całej Europie Towarzystwo, które zostało założone w roku 1897 przez śp. Jana Stanisławskiego, obchodzi w tym roku 25-letni jubileusz i na pamiątkę tego wydaje album poświęcone działalności swojej a zawierające przeszło 160 reprodukcyj, poprzedzone ustępem pióra Fr. Kleina i Żuk-Skarszewskiego. Album wyjdzie w końcu maja.

WYSTAWA KOSZYKARSTWA GALANTERYJNEGO. Po ukończeniu pięciomiesięcznego kursu koszykarstwa galanteryjnego w Krakowie, otwiera krajowy Patronat rękodzieł i przemysłu dnia 8 bm. o godz. 3 po południu wystawę, połączoną ze sprzedażą wyrobów koszykarskich, wykonanych na tym kursie. Wystawa mieści się w lokalu Patronatu przy ul. Smoleńskiej 12, I p. i dostępną będzie dla publiczności do dnia 10 bm. włącznie od godziny 9 do 2 i od 3 do 6 po południu.

MIANOWANIA W KOLEJNICTWIE. Dr Maksymiljan Willer, dyrektor wydziału dla spraw finansowych w dyrekcji kolei państwowych w Krakowie, został mianowany starszym radcą P. K. P.

WYCIECZKA PAROSTATKAMI DO TYŃCA. Oddział wioślarski »Sokoła« krakowskiego otwierając uroczyście swą przystań wioślarską w niedzielę, dnia 7 bm. o godz. 2 po poł., urządza z tej okazji wycieczkę parostatkami do Tyńca. Pierwszy odjazd statku z przystani obok mostu dębnickiego o godz. 11 rano, drugi wyjazd po południu o godz. 3-ej. Bilety za przejazd tam i z powrotem, w cenie po 500 mk. dla dorosłych i po 250 mk. dla dzieci poniżej lat 10-ciu, wydaje kasa Oddziału wioślarskiego »Sokoła« przy ul. Zwierzynieckiej 44 (dawny dworzec kolei obwodowej) w niedzielę od godz. 9 rano. Powrót statków około godz. 8 w.

BIEG NA PRZEŁAJ długości 3 klm. urządza po raz pierwszy w Krakowie, Krak. Ok. Związek Lekkoatletyczny w niedzielę, dnia 7 maja br. o godz. 4½ po poł. Start i meta na początku błoń obok boiska K. S. »Cracovia«. Udział zgłosiło przeszło 50 lekkoatletów.

UPADEK Z OKNA II PIĘTRA. Wczoraj o godzinie 3 po południu zawezwano pogotowie ratunkowe na ul. Stradom, gdzie z domu pod l. 7 wypadła z ganku 3-letnia Stella Englaender. Lekarz pogotowia stwierdził złamanie podstawy czaszki i liczne obrażenia na całem ciele. Stan nieszczęśliwego dziecka jest beznadziejny. Upadek nastąpił z powodu braku kilku balasek w balustradzie gankowej.

NIEUDAŁA UCIECZKA. Wczoraj Apolonja Turajówna, lat 38, bez zajęcia, odwiedziła swą znajomą służącą u p. Silberbacha, restauratora przy ul. Starowiślnej 16. Przy tej sposobności Turajówna skradła na szkodę Silberbacha pled wełniany wartości 35.000 marek, poczem zbiegła. Poszkodowany puścił się w pogoń za złodziejką, która w czasie ucieczki porzuciła pled. Silberbach podniósł pled i dogoniwszy złodziejkę na placu Dominikańskim, spowodował jej aresztowanie.

PORZUCONE NIEMOWLĘ. Dnia 4 bm. o godz. 10 wieczór znaleziono w korytarzu domu przy ul. Zwierzynieckiej 4, porzucone dziecko płci męskiej, liczące około 6 tygodni. Dziecko oddano do żłóbka, a za matką wszczęto poszukiwania.

WŁAMANIE NA STRYCH. Onegdajszej nocy niewyśledzeni sprawcy włamali się na zamknięty strych domu przy ul. Grzegórzeckiej 31 i skradli na szkodę p. Franciszki Kochanskiej bieliznę wartości 50.000 marek.

Również ze strychu domu przy ul. Grzegórzeckiej 43 skradli prawdopodobnie cisami włamywacze na szkodę p. Krajewskiego bieliznę wartości 60.000 mk.

SPŁOSZENI WŁAMYWACZE. Do Domu towarowego Franciszka Wojasa przy ul. Łobzowskiej 12, włamali się onegdaj w nocy nieznani sprawcy przez gwałtowne wyrwanie kilku zamków u drzwi. Bandyci splądrowali sklep, nie zdołali jednak niczego unieść, gdyż zostali spłoszeni przez właściciela.

ARESZTOWANIE. Policja wyśledziła wczoraj Marję Łysoń, lat 38, która służąc w marcu b. r. u dra Juljusza Hausmanna przy ul. Karmelickiej 54, skradła na jego szkodę bieliznę wartości 130.000 mk. Po dokonanej kradzieży złodziejka zbiegła i dopiero wczoraj udało się ją aresztować. Przyznaje się ona do popełnienia kradzieży i twierdzi, że bieliznę sprzedała jakiejś nieznajomej kobiecie.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

ZJAZD KOLEŻAŃSKI absolwentów państwowej Szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, postanowiony na rok 1918, a odłożony wskutek wojny, odbędzie się dnia 2—3 lipca 1922 w Zakopanem. Koledzy z lat szkolnych od 1906 do 1914 roku i inni, chcący wziąć udział w zjeździe, zechcą nadsyłać swoje zgłoszenia pod adresem: Roman Olszowski, państwowa szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem, najdalej do dnia 20 maja br.

Z kraju i ze świata

OBCHODY 3 MAJA. Lwów obchodził uroczyście konstytucję 3-go maja. Na placu Marjackim przed statuą Matki Boskiej odbyło się uroczyste nabożeństwo, celebrowane przez ks. arcyb. Bilczewskiego. Na nabożeństwo przybyła jeneralicja, reprezentacja miasta i wszystkich sfer urzędowych i społecznych. Po nabożeństwie podniosłe kazanie wygłosił ks. dziekan Bombas. Na placu Halickim odbyła się przed jeneralicją defilada wojsk, poczem ruszył pochód, przeszło godzinę trwający. Po południu odegrano w teatrze »Kościuszkę pod Racławicami«.

W CIESZYNIE obchodzono 3 maja bardzo uroczyście. Wieczór 2 maja orkiestra wojskowa grała po ulicach miasta. We środę odbyły się nabożeństwa w kościele katolickim, ewangelickim i w synagodze. Z rynku ruszyła defilada wojskowa. Wieczór w teatrze cieszyńskim przemawiał prof. Życzyński, poczem odbył się koncert.

ZJAZD WOJEWODÓW. Z Warszawy telefonują nam: Dnia 7 b. m. w ministerstwie spraw wewnętrznych rozpocznie się zjazd wojewodów w Warszawie. Chodzi o przystosowanie odrębności ustawodawczych, istniejących w Małopolsce, do jednolitej polityki wewnętrzno-państwowej.

ZJAZD ESPERANTYSTÓW odbędzie się w Warszawie 3, 4 i 5 czerwca.

DRUGI KURS HANDLOWY DLA ZDEMOBILIZOWANYCH OFICERÓW W WARSZAWIE. »Obywatelski Komitet Pomocy dla zdemobilizowanych oficerów« w Warszawie powołuje do życia drugi kurs handlowy o następującym programie nauk: buchalterja podwójna, korespondencja handlowa, prawo handlowe i wekslowe, stenografja, pisanie na maszynie.

Kurs rozpocznie się dnia 6 czerwca 1922, trwać będzie przez trzy miesiące i zakończy się egzaminem, z którego absolwenci będą mieli pierwszeństwo w otrzymaniu posad za pośrednictwem rządowego Oddziału Pomocy przy M. P. i O. S.

Na kurs zostanie przyjętych 200 zdemobilizowanych oficerów, którzy wykażą się świadectwem 6-ciu klas polskiej szkoły średniej, lub którzy złożą ustny i pisemny egzamin wstępny ze stylistyki polskiej i arytmetyki. Od egzaminu ustnego można być zwolnionym po dobrym wyniku egzaminu pisemnego. Nauka jest bezpłatna dla wszystkich przyjętych na kurs. Połowa z nich korzystać może z bezpłatnego mieszkania w Schronisku i po zniżonych cenach ze stołowni prowadzonej tamże przez Komitet. Opłata za utrzymanie wynosi 500 mk. dziennie. Niezamożni uzyskać mogą zniżkę 50%-ową, względnie zupełne zwolnienie od opłaty. Frekwentanci kursu są przez cały czas jego trwania pod opieką Komitetu, który zaopatrzy ich w miarę możności w bieliznę, obuwie i ubranie cywilne, dając wszystko w formie pożyczki, spłacalnej ratami po uzyskaniu posady. rodzinom zaś ich, na wypadek stwierdzonych przykrych stosunków finansowych, wypłacać będzie na czas trwania kursu zasiłki pieniężne. Na kurs w miarę wolnych miejsc będą przyjęci także zdemobilizowani podoficerowie, mający cenzus oficerski, nie przysługuje im jednak prawo korzystania ze Schroniska i stołowni.

Zgłoszenia nadsyłać należy na ręce »Oddziału Pomocy dla zdemobilizowanych oficerów«. - Warszawa, plac Napoleona 10, do dnia 20 bm.

ARESZTOWANIE PRZYJACIELA LENINA W WARSZAWIE. Z Warszawy telefonują nam: Aresztowano tu osobistego przyjaciela Lenina, Aleksandra Granasa. Od dłuższego już czasu przebywał on w Polsce, uprawiając propagandę komunizmu. Dzięki zdemaskowaniu go przez jednego z rzemieślników warszawskich, został przez policję ujęty.

TOTALIZATOR PODCZAS WYŚCIGÓW KONNYCH w Warszawie, zaraz w pierwszym dniu, mimo nielicznych biegów, małej liczby wyścigowców i złej pogody, wykazał 25 miljonów marek obrotu. Warszawa ma pieniądze!

ARESZTOWANIE FAŁSZERZY PIENIĘDZY. Z Sosnowca donoszą nam: W ciągu ostatnich dni zauważono w bankach wielką ilość fałszywych 100-markówek niemieckich. W toku poszukiwań przytrzymano handlarzy Propinatora Wigdora z Wolbromia i Anszela Weissbergera z Sosnowca. Przy aresztowanych znaleziono falsyfikatów za 11.000 mk. niem. Stwierdzono, że wymienieni przyjeżdżali z Zagłębia bardzo często do Krakowa, gdzie puszczali w obieg falsyfikaty. Policji udało się już wpaść na ślady tajnej drukarni.

STRAJK GŁODOWY W WIĘZIENIU LWOWSKIEM. Dzienniki lwowskie podają, że w więzieniu lwowskiem przy ul. Batorego rozpoczęło strajk głodowy w dniu 1 maja 51 politycznych więźniów, przeważnie bolszewickich, obwinionych w sprawie świętojurskiej. Głodówka trwa już 4 dni. Przyczyną głodówki są nieporozumienia między więźniami a władzą więzienną.

KRWAWA REKWIZYCJA. »Gazeta Codzienna« dowiaduje się, że w Winnicy przy sposobności rekwizycji mienia kościelnego przyszło do krwawych starć między ludnością miejscową a bolszewikami. W czasie pogromu zginęło 16 osób cywilnych. Opór ludności został stłumiony siłą.

BEZROBOCIE WE FRYSZTACIE. Z Frysztatu donoszą nam: Tutejsze kierownictwo zakładów hutniczych otrzymało nakaz z dyrekcji w Chomotowie, iż ma w bieżącym tygodniu wydalić z hut frysztackich 700 robotników i 90 urzędników. Robotnicy ci mają być częściowo zupełnie wydaleni, inni zaś mają być bezterminowo urlopowani.

Powodem zamknięcia ma być brak zamówień na tutejsze wyroby, a które z powodu wysokiego kursu korony czeskiej nie kalkulują się również na wywóz za granicę.

ODKRYCIE NOWYCH GROT W TATRACH. Z Pragi donoszą: Pisma turystyczne donoszą, iż profesor Frak odkrył w północnej części Tatr nowe zejście do Liptowskiego Krasu. Razem z tem zejściem odkryto nowe groty, które są o wiele większe od wszystkich dotychczasowych. Obecnie pracuje się nad uczynieniem przystępnych tych grot dla zwiedzających.

SIEDEMSETLECIE WSZECHNICY PADEWSKIEJ. Uniwersytet padewski zwrócił się do Koła polsko-włoskiego im. Leonarda da Vinci w Warszawie z prośbą o dostarczenie do drugiego tomu wydawnictwa jubileuszowego pracy o młodzieży polskiej na studjach w Padwie (praca ta jest już w przygotowaniu), jak również o sprawozdanie z uroczystości, organizowanej w Warszawie z inicjatywy Koła oraz relacji ze wszystkich obchodów w Polsce i wszystkich artykułów w prasie naszej, poświęconych siedemsetleciu. Materjał ten ma być ogłoszony w księdze pamiątkowej wszechnicy, wydanej po uroczystościach. Koło Leonarda, wywiązując się z poruczenia, zwraca się do instytucyj naukowych i kulturalnych polskich, które mają zamiar święcić na swoim gruncie rocznicę padewską, jak i do wszystkich pism z prośbą o nadsyłanie mu (Ordynacka 5 w Warszawie) sprawozdań i artykułów, które niezwłocznie wysłane zostaną do Padwy.

Wszystkie pisma polskie prosimy o powtórzenie niniejszego wezwania.

WYBUCH ETNY. Z Messyny donoszą o wybuchu głównego krateru Etny.

ZMARLI.

— Szczepan **N o w a k o w s k i**, znany i ceniony w Warszawie pedagog, profesor literatury polskiej i filozofji w szkołach prywatnych za najcięższych czasów Apuchtina, ostatnio dyrektor szkoły handlowej zgromadzenia kupców, zmarł w Warszawie w 69 r. ż.

— Juljan **T o ł ł o c z k o**, prezes Związku zawodowego cukrowni w Polsce, ostatniemi czasy także prezes Sp. akc. teatrów warszawskich, umarł w Warszawie.

STAN ATMOSFERY. Państwowy Instytut meteorologiczny w Warszawie komunikuje 5 bm.: Polska znajdowała się w obszarze wyższego ciśnienia, ogarniającego południową część Europy w prądach powietrznych przeważnie południowo-zachodnich. Wskutek tego temperatura w Polsce była niezbyt wysoka, zachmurzenie zmienne, z przelotnymi opadami, a miejscami (Gdańsk) burze w godzinach popołudniowych. Na zachodzie Europy było przeważnie pochmurno z trwalszemi deszczami, zwłaszcza w obszarze klina wyższego, ogarniającego zachodnią Francję i Szwajcarję. Natomiast na Węgrzech, będących w obszarze przeważających wiatrów z południo-wschodu, pogoda była jasna i sucha.

Warszawa godz. 7: ciśnienie 753·3: temperatura +11·4; maximum +17·5: minimum +8·0; pochmurno; Kraków godz. 8: ciśnienie 765·0; temperatura +12·3; maximum +16·8; minimum +4·3; opad 0·6; pochmurno.

Prognoza na sobotę: Przeważnie pochmurno, przelotne deszcze, wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali: 2450 Grono naucz. szkoły powsz. 7-kl. męsk. w Krzeszowicach w uznaniu 40-letniej pracy naucz. swego dyrektora; 2451 Młodzież tejże szkoły z tego samego tytułu; 2452 Uczniowie szkoły przemysłowej uzupeł. w Krzeszowicach w uznaniu 40-letniej pracy naucz. swego dyrektora; 2453 Pamięci ojca Antoniego Karola Zambelli'ego z Drohowyża — synowie i córki 16 kwietnia 1922, 2454 i 2455 Inżynierowie i urzędnicy kopalń węgla Tow. Franc. Włoskiego w Dąbrowie Górniczej; 2456 Firma Bolesław Kotkowski i Sp. zakłady graficzne w Łodzi i 2457 Komenda policji w Hrubieszowie — wpłacając po 30.000 mk. za cegiełkę.

POMOC DLA MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ. — Składki na rzecz Komitetu opieki nad młodzieżą akademicką w Krakowie płyną nieustannie w dalszym ciągu. Na ręce wojewody dra Gałeckiego złożono: Zdzisław hr Tarnowski 50.000 mk., (na rzecz Domu akademickiego w Krakowie), gm. Ropczyce 12.000 mk., radca Bernard Wachtel w Krakowie 10.000 mk., Wydział Rady powiatowej w Ropczycach 10.000 mk.; po 5000 mk. Marja hr Dembińska w Witkowicach, August Mołon tamże; po 4000 mk. Dzieci szkolne w Sędziszowie, ks. Andrzej Wejowski w Lubzinie; po 2000 mk. Urząd pocztowy w Sędziszowie ze składek, Józef Kolasiński w Podegrodziu; Urząd parafjalny w Brzezinach 2500 mk.; po 2000 mk. Franciszek Endlicher w Bobrowej, Powiatowa Kasa oszczędności w Ropczycach, Lejzer Kanarek w Przemyślu, Juda Ader w Tomaszowie. Razem 110.500 mk.

MILJON MAREK NA DOM AKADEMICKI. Wydział Związku Ziemian w Krakowie na posiedzeniu dnia 25 kwietnia br., uchwalił wyasygnować 1 miljon marek z przeznaczeniem na rozbudowę Domu akademickiego.

PROF. DR KORCZYŃSKI stwierdził po klinicznem wypróbowaniu, że tabletki »VITA« zastępują drogie obce wody mineralne. Do nabycia w aptekach, drogerjach i składach apt.

TEATRY KRAKOWSKIE

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. »Ulica dziwna« grana będzie dziś i w niedzielę wieczór oraz kilkakrotnie w przyszłym tygodniu. W niedzielę po poł. wesoła farsa Molnara »Pan obrońca«, zaś w dzień św. Stanisława po poł. komedja Wroczyńskiego »Dzieje salonu«, wieczorem po raz 21 w tym sezonie »Horsztyński« w premjerowej obsadzie. W przyszłym tygodniu rozpoczną się przedstawienia z udziałem ulubionego artysty dr Zygmunta Nowakowskiego, który grać będzie między innemi w komedji Stefana Kiedrzyńskiego »Oczy księżniczki Fathmy«. Nadto w przygotowaniu jest 3-cia część trylogji Zygmuntowskiej L. Rydla pt. »Ostatni z Jagiellonów«.

OPERA I OPERETKA. Dziś w sobotę wspaniała opera Halevy'ego »Żydówka«, w której wystąpi gościnnie w głównej roli p. Ignacy Mann, bohaterski tenor opery lwowskiej. Partję Racheli odtworzy p. Jakubowska, zaś księciem Leopoldem będzie p. Ostrowski. Nadto wystąpią w rolach głównych p. Bandrowska-Osmecka, p. Mazanek i p. Mazurek. Jutro w niedzielę po raz drugi i ostatni wystąpi znakomity śpiewak p. Ignacy Mann w powtórnie wystawionej operze »Żydówka«. Popołudniowe przedstawienie wypełni »Odmłodzony Adolar«.

Z TEATRU »NOWOŚCI«. »Szał miłości«, zajmująca operetka znanego kompozytora węgierskiego Akosza Buttikaya, daną będzie dziś po raz pierwszy w teatrze »Nowości«.

DZISIEJSZY KONCERT MIECZYSŁAWA MÜNZA, fenomenalnego pianisty, rozpocznie się o godz. 8 w. w wielkiej sali Starego Teatru. Nieliczne pozostałe bilety do nabycia w księgarni Krzyżanowskiego (Rynek A-B) i wieczorem od godz. 7 przy kasie Starego Teatru.

EGON PETRI, genjalny pianista, wykona w niedzielę 7 bm. sensacyjny program, złożony z utworów Beethovena, Busoniego, Bacha, Liszta i Chopina, odtworzeniem którego zdobył sobie niedawno w Paryżu i Monachjum entuzjastyczne uznanie krytyki i publiczności. Koncert zgromadzi tłumy publiczności.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Sobota, 6 bm.: »Ulica dziwna«.
Niedziela, 7 bm. po poł.: »Pan obrońca«, wieczorem »Ulica dziwna«.
Poniedziałek, 8 bm. po poł.: »Dzieje salonu«, wieczorem »Horsztyński«.
Wtorek, 9 bm.: »Mizantrop«.
Środa, 10 bm.: »Ulica dziwna«.

TEATR »OPERA I OPERETKA«:

Sobota, 6 bm.: »Żydówka«.
Niedziela, 7 bm. po poł.: »Odmłodzony Adolar«, wieczorem »Żydówka«.

TEATR »BAGATELA«:

Sobota, 6 bm. po poł.: »Dom osaczony«, wieczorem »Świderek«.

TEATR »NOWOŚCI«:

Sobota, 6 bm.: »Szał miłości«.

Teatr im. J. Słowackiego

»ULICA DZIWNA«.

Dramat w trzech aktach K. A. Czyżowskiego.

Najnowsza twórczość dramatyczna wkracza coraz częściej w dziedzinę teatru eksperymentalnego. Jedną z takich prób wkroczenia na nowe tereny koncepcji artystycznej i mózgowej jest »Dziwna ulica« jednego z najmłodszych adeptów rodzimej dramaturgji, znanego dotąd jedynie z drobnych wytwornych wierszy. Wystawiając ten utwór niesłychanie oryginalny, odskakujący od szablonu dotychczasowego w pomyśle, treści i formie, dyrekcja teatru Słowackiego pragnęła zaznaczyć swoje dobre chęci wobec najnowszych zjawisk i prądów w teatrze i oprawiła niezwykłe widowisko w szaty, mające stworzyć dla tego utworu tło, stylizowane w kierunku symbolistycznym.

Sztuka p. Czyżowskiego należy do literatury ideowej i poniekąd propagandowej, a ekscentryczna jej szata dekoracyjna ma służyć do spotęgowania sensacji nowego zjawiska teatralnego.

Bez komentarza dramatu p. Czyżowskiego zrozumieć niepodobna. Dopiero po wgłębieniu się w ogłoszony już w książkowem wydaniu tekst sztuki, poczynają się w wyobraźni wyłaniać i pewne realne przybierać zarysy łamigłówki p. Czyżowskiego.

Z chaosu nastrojowych wrażeń wyłoni się przedewszystkiem postać głównego bohatera-ideologa Andrzeja. Staje on na koturnach swego posłannictwa, jak Mickiewiczowski Konrad i obserwuje świat z uczuciem obłędnego krytycyzmu. W ciemnym pokoju w nocnej porze goni on przez szybę cienie ludzkie, wyrażające pewne dążenia myśli, pragnienia gromady ludzkiej, która znajduje swój wyraz w osobach pięciu towarzyszy, którzy się w pokoju zjawiają. Wywołują oni typy ludzkie z tego żerowiska menażerji, zwanego życiem. Zjawiają się kolejno: groźny burmistrz i gromada filisterskich łyków, a wreszcie zjawa »kobiety«, nieodłączna wizja młodych twórców, którzy zataczają kolisty dokoła niej taniec.

W akcie drugim, który dzieje się na ulicy, Andrzej staje przed szynkiem i spotyka tam zawoalowaną dziewczynę publiczną, w której rozpoznaje swą dawną znajomą szwaczkę z poddasza. Niebawem zjawiają się cisami towarzysze i odtąd gonitwa za marą szczęścia odbywa się razem. — Zaczynają od orgji w szynku. Andrzej wymyka się, aby na ulicy prowadzić targ o rzeczy wielkie i spotyka szlifierza, który ma na sprzedaż cały worek pełen mądrości i narzędzi zagłady. Andrzej wór ten wygrywa w kości i uchodzi z dziewczyną, aby skarb swój rozdać lub sprzedać. Schwytany i osądzony, skazany zostaje na pozostanie w towarzystwie Głodu i Nędzy.

W takich mglistych, symbolicznych, przeważnie ideowo oderwanych zarysach, przesuwa się na pół senna, wizyjna akcja sztuki.

Uwagę widza pochłania w stopniu daleko wyższym niesłychanie oryginalna inscenizacja sztuki, spływająca w jednolitą, stylową całość z jej

Salon dzieł sztuki K. Wojciechowskiego, Kraków, ul. św. Jana 3:
Ceny przystępne! NIEUSTAJĄCA WYSTAWA POLSKICH MALARZY. Ceny przystępne

koncepcją, rozgrywającą się w jakimś pomylonym świecie. Krzywizny dziwacznie pokręconych torów — pewne reminiscencje Wyspiańszczyzny z »Wyzwolenia« i »Wesela« — akcja, wirująca w jakiemś zawrotnem kolisku, okazy ludzkie, ukazane w gorączkowej pogoni za użyciem, błąkające się abstrakcyjnemi pojęciami: wszystko to, zanurzone na tło jakiegoś kubistycznie pojętego środowiska, to znowu pełnego tajemniczości wnętrza, ujętego w kotary, rozprasza uwagę widzów, odrywa ją od mętnej i nieuchwytnej filozofji autora, a przenosi w świat abstrakcji.

Jakkolwiek jednak przyjdzie oceniać sztukę — faktem pozostanie, że należy ona do tych efemerycznych zjawisk, które, błysnąwszy ze sceny fosforycznem światłem, jako zjawy i wcielenia nowych myśli, rodzących się wśród najmłodszego pokolenia piszących — nie utrwalą swego istnienia w teatrze z dłuższem życiem. — Są to wybłyski, którym niewątpliwie nie można odmówić prawa wypowiedzenia się, ale które nie wiele wnoszą do literatury i przyszłości w teatrze spodziewać się nie mogą. Teatr, tak ściśle zespolonym jest z życiem realnem, jasnem i przejrzystem, że teorje i abstrakcje traktować może tylko, jako przelotne próby eksperymentu, z których pozostanie może drobny tylko osad realny na przyszłość.

»Ulica dzienna« nie daje aktorom pola do szerszego popisu, bo istota sztuki polega tu na ekspresyjnej deklamacji. Tę wyzyskać starał się z najlepszym dla autora skutkiem p. Bracki w roli Andrzeja-apostoła, i p. Guttner, jako dziennikarz. Jedynym artystą, w którego grze przejawił się potężny wyraz namiętności i siły, uplastyczniony z wielką inwencją aktorską, był p. Miarczyński w swej kreacji szpiega. PP. Nosarzewska i Zmijewska wdzięcznie słowa i pozy krasiły estetycznie kontury szarego tła akcji. Reżyserowi sztuki, dyr. Trzcińskiemu, należy się za trud, wymagający wielkiego wysiłku pomysłowości i energji, szczere uznanie. W. Pr.

Z sali sądowej

O AGITACJĘ KOMUNISTYCZNĄ.

Kraków, 6 maja.

Podczas wczorajszej rozprawy zasiadał na ławie oskarżonych drugi obwiniony, dr Bolesław Drobner, który w swej obronie zabrał głos i wygłosił przemówienie, trwające cztery godziny. —

Obwiniony rozpoczął swoją przemowę od jaskrawego oświetlenia rządu Witosa, zaznaczając, że wtedy chłopstwo wyciągało soki z ludności miejskiej. Jeżeli zwalczano rząd Moraczewskiego, Paderewskiego, Grabskiego, Skulskiego, to również zwalczano rząd Witosa, nie było to winą.

Mowca przyznaje, że chciałby, aby powstał rząd robotniczy. Każde stronnictwo dąży do władzy. Obecny ustrój społeczny należy zmienić na lepszy. Po kawiarniach rozsiadają się legjony paskarzy, którzy w ciągu minuty zarabiają miljony. Rządy obecne muszą przejść w ręce klasy robotniczej i to na drodze pokojowej bez krwawej rewolucji, gdyż dzisiaj już według programu niezależnych socjalistów pomyślaną jest taktyka na czas przejściowy zamieszek i chaosu, poczem objęcie władzę całe społeczeństwo. Obwiniony przyznaje, że jest socjalistą, czyli komunistą z pewnemi zastrzeżeniami, ale nie jest bolszewikiem, bo nie zgadza się na metody rządzenia Moskwy i chce, aby socjalizm polski był indywidualny i niezależny od Moskwy.

Następnie dr Drobner zaznacza, że nie wypowiadał na zgromadzeniach takich zdań, jakie mu zarzuca akt oskarżenia. Słowa o ostrzeniu siekier i o nożach mówili płatni prowokatorzy. Na zgromadzeniach strajkowych dlatego przemawiał, bo partja PPS uważała sabotaż strajku, a ważni przywódcy nie zjawili się do przemówienia.

Wreszcie w obronie swego przemówienia w dn. 28 lutego ubiegłego roku za poparciem strajku, oświadcza dr Drobner, że ową mowę pozostawi swojemu synowi na pamiątkę.

Po czterogodzinnej przemowie dra Drobnera, rozprawę odłożono do dnia dzisiejszego.

Z Sejmu

Kraków, 6 maja.

Dyskusja nad expose premjera Ponikowskiego i min. skarbu dra Michalskiego, która toczyła się na dwóch posiedzeniach Sejmu, dnia 2 i 4 bm., nie uprawniła do przypuszczeń, jakoby zmierzała ona do przesilenia gabinetowego. Na tych posiedzeniach Sejmu przemawiali posłowie: Daszyński, Witos, Wojdalinski, Głąbiński, ks. Adamski i Dubanowicz. Wszyscy mowcy zajmowali wobec rządu krytyczne stanowisko, ale żaden z nich nie stawiał wniosku ani o wyrażenie rządowi votum nieufności, ani o przejście nad porządek dzienny.

Prawie wszyscy mowcy posłużyli się jednym wspólnym argumentem: rząd nie jest parlamentarnym, i jako taki nie jest dość stanowczym, nie wyzyskuje swojego stanowiska dla sprężystej administracji i polityki państwa, bo ogląda się na wszystkie stronnictwa. Jest to zarzut, zwracający się w pierwszym rzędzie przeciw Sejmowi, który nie zdołał wytworzyć większości i tem samem gabinetu parlamentarnego. Musi więc ten Sejm zadowolić się takim rządem, na jaki się zdobył i jaki przy obecnej strukturze sejmowej jest możliwy. Obalenie tego rządu byłoby w tym stanie rzeczy akcją [illegible], ze względu na sytuację państwa, niesłychanie ryzykowną.

Zrozumiał to widocznie prezes P. S. L. Piasta, pos. Witos, który czynił i premjerowi i min. skarbu rozliczne zarzuty, ze stanowiska ludowców, ale nie zapowiedział, że stronnictwo jego przechodzi do opozycji, lecz ograniczył się do deklaracji, że wobec braku programu i rzeczywistej polityki rządu, stronnictwo mowcy »**takiej polityki popierać nie będzie**«.

Inni mowcy, jak ks. Adamski i pos. Dubanowicz zwalniali tylko stronnictwa od odpowiedzialności za kierunek polityki rządu — ale z tego stanowiska wobec rządu nie wysnuwali konsekwencyj.

Warszawa, 6 maja (Tel. wł.) Wczorajsze posiedzenie wypełniła w dalszym ciągu **dyskusja nad expose ministra Michalskiego**. Dyskusja nasogół była bardzo jałowa, jakkolwiek przedstawiciele wszystkich stronnictw, klubów i grup sejmowych nie szczędzili trudu na wygłaszanie długich przemówień. Cała dyskusja wogóle **nie budzi widocznie zainteresowania** nawet wśród samych posłów, gdyż sala posiedzeń jak i galerje **świeciły pustkami**.

Jeżeli się sądzić ma z tonu przemówień i nastroju wśród stronnictw w stosunku Sejmu do rządu, to trzeba przyjść do wniosku, że **każde stronnictwo miałoby ochotę dojść do rządu, od biedy jednak woli rząd bezpartyjny**, niż utworzony z członków innych stronnictw. Strzeże się więc przed ujawnieniem wyraźnie opozycyjnego stanowiska.

W kołach sejmowych rozeszły się wczoraj pogłoski, że minister Darowski poczuł się osobiście dotkniętym przemówieniem pos. Chądzyńskiego, przedstawiciela N. P. R. i zamierza **wyciągnąć jak najdalsze konsekwencje**. Pogłoski tych jednak **nie należy brać zbyt poważnie.**

Warszawa, 5 maja (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu w dyskusji nad expose premjera i ministra skarbu poseł ks. **Madej** oświadcza, że **stronnictwo katolicko-ludowe nie należy do zwolenników tego rządu** z powodu ogólnej jego działalności, ale nie zamyka oczu na **dwie bardzo korzystne pozycje** w tej działalności, mianowicie na pracę **ministra spraw zagranicznych i ministra skarbu.**

Poseł Chądzyński oświadcza, że stronnictwo jego uważa rząd Ponikowskiego jako rząd stworzony **koniecznością**. Nie mając pewności, czy nowy rząd byłby lepszy, a również ze względu na wewnętrzną sytuację Sejmu **nie będzie głosowało** sprawy i nie będzie wywoływało przesilenia gabinetowego, **popierać będzie konieczności państwowe a w innych sprawach zachowa wolną rękę.**

Pos. Rudziński jest zdania, że rząd ponosi tylko drobną część odpowiedzialności za obecny stan rzeczy, **odpowiedzialność główna ciąży bowiem na Sejmie, który jest chory na uwiąd starczy i przy każdem przesileniu zdaje egzamin ze swojej niemocy.** Zasługą obecnego rządu najbardziej demokratycznego ze wszystkich dotychczasowych jest przekonanie Europy, że **Polska nie jest państwem agresywnem. Mowca nie oświadcza się za zmianą rządu,** bo jakakolwiek zmiana by zaszła, to **tylko na gorsze.** — Stronnictwo mowcy pragnie **jak najrychlejszego zakończenia Sejmu.**

Poseł **Rosset** składa w imieniu Zjednoczenia mieszczańskiego oświadczenie, że stronnictwo w stosunku do ekpose prezydenta ministrów i ministra skarbu ma do zanotowania wiele **krytycznych spostrzeżeń.**

Poseł **Thon oświadcza,** że stronnictwo jego **nie ma zaufania do rządu.** Poseł **Zalewski** (Rady ludowe) powiada, że Rady ludowe **nie będą czyniły trudności** obecnemu rządowi.

Po przemówieniu posłów Spickermanna i Łańcuckiego posiedzenie przerwano. Następne posiedzenie jutro o godz. 10 rano.

Z KONWENTU SENJORÓW.

Warszawa, 5 maja (PAT). Na dzisiejszem posiedzeniu konwentu senjorów p. marszałek Trąmpczyński podniósł sprawę **skrócenia przemówień w dyskusji nad projektem ordynacji wyborczej,** proponując, aby w dyskusji szczegółowej czas przemówień ograniczyć do **pięciu minut.**

Po dyskusji postanowiono, że gdyby mowca przemawiał zbyt długo, marszałek będzie miał prawo zwrócić mu uwagę lub zwołać konwent senjorów, by **skrócić debatę.**

Wicemarszałek Osiecki przewodniczący komisji skarbowo-budżetowej wystąpił z propozycją, by komisja skarbowo-budżetowa ze względu na nawał pracy mogła odbywać posiedzenia **jednocześnie z posiedzeniami plenarnemi.** Konwent zgodził się na to, zastrzegając prawo sprzeciwu dla stronnictw i pod warunkiem, że **głosowanie w komisji nie może się odbywać w czasie obrad plenarnych**

Poseł Opala, przewodniczący komisji administracyjnej, zaproponował, aby obrady nad ustawą gminną były podjęte na nowo.

Marszałek Trąmpczyński oświadczył, że obrady te **będą prowadzone dalej,** skoro tylko osiągnięte będzie uzgodnienie co do nowych kwestyj, które dały powód do przerwania obrad. Uzgodnienie osiągnięto już w tym kierunku, że sejmikom wojewódzkim będzie przyznane prawo określenia terminu wprowadzenia w życie ustawy gminnej w danych województwach. Marszałek oświadczył wkońcu, że chociaż rząd nie przedstawił dotychczas opracowanej ustawy o odbudowie miast — **sprawa ta ze względu na panujące bezrobocie jest bardzo pilną i dlatego wprowadzona będzie na plenum** Sejmu na jednem z najbliższych posiedzeń.

Z Komisyj sejmowych

ZARZĄD SALINAMI.

Komisja skarbowo-budżetowa obradowała dzisiaj nad wnioskiem posła Diamanda w sprawie pozostawienia przy ministerstwie handlu i przemysłu **zarządu salinami.** Obecny na posiedzeniu minister skarbu, **Michalski,** żądał przekazania zarządu salin **ministerstwu skarbu,** po dyskusji jednak w tej sprawie oświadczył, że zgadza się, by saliny jeszcze przez czas jakiś **pozostały przy ministerstwie handlu i przemysłu.** Wskutek oświadczenia ministra Michalskiego, wniosek posła Diamanda został załatwiony i rezolucji żadnej nie podejmowano.

ODBUDOWA KRAJU.

Komisja dla badania **kryzysu przemysłu i handlu** rozpatrywała sprawę odbudowy mostu Poniatowskiego i robót budowlanych, na który to cel ministerstwo skarbu przyznało **kredyty w wysokości 300 miljonów marek.** Następnie po wysłuchaniu referatu o obecnym stanie robót publicznych, komisja przyjęła rezolucję następującą:

Wzywa się rząd:

1) aby **jak najrychlej rozpoczął roboty publiczne w tych miastach,** gdzie szczególnie wielkie rozmiary przybrało bezrobocie.

2) Aby prowadził w dalszym ciągu **roboty nad budową dróg i kolei,** oraz, aby przystąpił **do budowy gmachów publicznych,** przewidzianych budżetem, by w ten sposób dać **możność zajęcia bezrobotnym** i by marnujące się siły wykorzystać dla celów produkcyjnych.

3) Aby wezwał **ciała samorządowe do rozpoczęcia i prowadzenia robót publicznych** nad **budową dróg i mostów,** udzielając im do tego odpowiednich kredytów.

4) Aby rozpoczął roboty około **budowy zakładów elektrycznych w Jazowsku,** przez Sejm uchwalone, oraz budowę takichsamych zakładów w **Porębie** (powiat bialski), wreszcie, by rozpoczął budowę podobnych zakładów w **Gródku pod Toruniem i w Solinie nad Sanem.**

5) Aby podania Spółek akcyjnych, organizujących się dla prowadzenia prac w zakresie odbudowy, **jak najrychlej załatwiał.**

6) Aby jak najrychlej wniósł projekt ustawy o dopuszczeniu kapitałów krajowych, zorganizowanych w Syndykatach i Towarzystwach akcyjnych, oraz kapitałów zagranicznych do **udziału w instytucjach, mających na celu budowę dróg wodnych.**

WYNAGRODZENIE DOZORCÓW DOMOWYCH.

Komisja prawnicza przyjęła wniosek posła **Jasigowicza,** aby za czas od kwietnia do lipca właściciele nieruchomości pobierali całkowite wynagrodzenie dla dozorców domowych od lokatorów.

Millerand o sprawach polskich

W mowie swojej, wygłoszonej na bankiecie w Philipville w Algierze 26 kwietnia, prezydent Republiki francuskiej Millerand, poruszając sytuację polityczną, w pierwszych zaraz słowach wspomniał o odrodzeniu Polski, jako wielkiem zadośćuczynieniu sprawiedliwości w ostatniej wojnie. Powrócił do stosunku Francji do Polski, mówiąc o wojnie z sowietami w 1920 roku. Wreszcie o ostatnim układzie w Rapallo wyraził się prezydent Millerand:

»Nie bez racji przypominano przy tej sposobności Brześć Litewski. Strony układające się są tesame i niezawodnie zamiary ich nie uległy zmianie. Nie zdołają oni jednak odnieść zwycięstwa a sprzymierzeni, dla których traktat w Brześciu Litewskim był głównem niebezpieczeństwem, muszą widzieć w traktacie z Rapallo ostrzeżenie, które być może nie było bez pożytku«.

Polsko-niemiecki układ górnośląski

Katowice, 5 maja (PAT). »Kattowitzer Zeitung« donosi z Genewy, że podpisanie **polsko-niemieckiego układu w sprawie Górnego Śląska oczekiwane tam jest w połowie maja.** Podpisanie nastąpi prawdopodobnie na **publicznem posiedzeniu pod przewodnictwem prezydenta Calondera.**

Dziennik ten wyraża przytem **wątpliwości,** czy ratyfikacja układu przez parlament niemiecki nastąpi w czasie przed Zielonemi Świętami, gdyż parlament podda układ naprzód zbadaniu przez komisję spraw zagranicznych.

STANOWISKO MAŁEJ ENTENTY.

Genua, 5 maja (PAT). »Corriere della Sera« donosi o wczorajszej rozmowie między Barrerem a drem Beneszem, że **mała ententa zamierza nie przyłączyć się do memorjału,** jeżeli Francja definitywnie odmówi zgody na niego.

ODPOWIEDŹ ROSYJSKA.

Genua, 5 maja (AW). Odpowiedź rosyjska spodziewana jest tu **w poniedziałek 8 bm.**

ZAKONCZENIE OBRAD W PODKOMISJI PRACY.

Genua, 5 maja (PAT) Po ustaleniu ostatecznego tekstu uchwał podkomisja pracy **zakończyła swe obrady.** Wyniki obrad przedstawione będą komisji gospodarczej. W głosowaniu **przyjęto propozycję delegata polskiego Sokala** — propozycję niemieckie zostały **odrzucone.**

ZASADA NAJWIĘKSZEGO UPRZYWILEJOWANIA.

Genua, 5 maja (PAT). Posiedzenie subkomitetu ekonomicznego wypełniła **dyskusja na temat największego uprzywilejowania,** w której wyrażono się przeważnie **za tym systemem.**

Sprawa reparacyj

Berlin, 5 maja (PAT). »Berliner Tageblatt« donosi z Paryża: Minister skarbu Rzeszy niemieckiej Hermes udaje się w przyszłym tygodniu do Paryża, gdzie przy współudziale sekretarza stanu Fischera będzie **pertraktował z komisją reparacyjną w sprawie propozycyj, jakie Niemcy uczynili na ostatnią notę francuską.**

Berlin, 5 maja (PAT). W sprawie doniesień pism francuskich o podróży niemieckiego ministra finansów do Paryża dowiaduje się »Vossische Zeitung« z kompetentnej strony, że minister **znajduje się jeszcze w Berlinie i że jego podróż do Paryża nie jest jeszcze całkiem pewną.**

NOTA KOMISJI REPARACYJNEJ DO NIEMIEC.

Wiedeń, 5 maja (PAT). »Neue Freie Presse« donosi z Berlina pod datą 4 maja: Komisja reparacyjna wystosowała po zakończeniu narad nad traktatem w Rapallo **notę do rządu niemieckiego.** Komisja nie żąda w niej anulowania traktatu niemiecko-rosyjskiego — **żąda natomiast od Niemiec różnych wyjaśnień i czyni szereg zastrzeżeń.**

Różne wiadomości polityczne

FUNDUSZE LIGI NA WALKĘ Z EPIDEMJĄ W POLSCE. Rząd francuski wypłacił Lidze narodów w połowie z. m. 50.000 funtów angielskich (co wynosi około 900 miljonów marek polskich) na walkę przeciwepidemiczną w Polsce. Funduszami temi dysponuje komisja epidemiczna Ligi, na której czele stoi dr Norman White. Na cel powyższy uchwaliła już również kredyt izba w Danji w wysokości 100.000 florenów. Na walkę z epidemją Liga narodów otrzymała i już wydała 130.000 funtów ang., ma zaś zapewnionych jeszcze kilkadziesiąt tysięcy funtów.

PRZEWODNICZĄCY FRANCUSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA przybył do Moskwy i nawiązał stosunki z centralnym rosyjskim Komitetem Czerwonego Krzyża.

WRZENIE W ROSJI. Z Moskwy donoszą 5 bm.: Ferment wśród ludności z powodu grabienia cerkwi w Rosji trwa w dalszym ciągu. W słynnej kaplicy Matki Boskiej Twierskiej wybuchła bomba. W Moskwie dla uśmierzenia rozruchów, wywołanych konfiskatami w cerkwiach wzywane są często oddziały wojskowe z kulomiotami. W ostatnim czasie silne wrzenie ujawnia się także w Petersburgu i Kijowie.

Dział ekonomiczny

* **RZĄD O ZWALCZANIU DROŻYZNY.** Minister spraw wewnętrznych rozesłał do wojewodów następujący okólnik:

Szybki wzrost drożyzny środków pierwszej potrzeby w ostatnich tygodniach przybiera rozmiary niepokojące. Przyczyny tego zjawiska są bardzo różnorodne. Wobec tego rząd postanowił przedsięwziąć wszystkie środki doraźne, jakie tylko od niego zależą, w szczególności zarządzić to wszystko, co może zaradzić brakowi towarów **i ułatwić przywóz z zagranicy przez cofnięcie zakazów, obniżenie ceł i taryf przewozowych na kolejach,** tudzież utrudnić wywóz przez wydanie odpowiednich zakazów i dopilnowanie granicy. Strzeżenie granicy staje się zagadnieniem, wymagającem nadzwyczajnej energji i nieustannej czujności. W tym względzie minister spraw wewnętrznych liczy na wybitne czynne **współdziałanie wojewodów.** Należy użyć w tym wypadku wszystkich środków, nie lekceważyć ciągłego odwoływania się do ludności, oraz wezwać graniczne zarządy gminne, aby współdziałały z organami rządu **w tępieniu spekulacji** i skupu artykułów pierwszej potrzeby. Na brak towarów wpływa niewątpliwie również **umyślne magazynowanie** tychże przez spekulantów. Wykrywanie takich składów i pociąganie winnych do odpowiedzialności może także częściowo zapobiec drożyźnie. — W szczególności proszę wojewodów o polecenie starostom dokładnego wykorzystywania wszystkich tych upoważnień, jakie im daje ustawa w sprawie zwalczania lichwy (zmowa rzeźników, piekarzy i t. p.). Popieranie **ruchu spożywczo-spółdzielczego** stanowi także jedną z dróg do uzdrowienia stosunków w dziedzinie wymiany towarów, gdzie rządzi obecnie niepohamowana chęć zysku i spekulacja. Należy również zwrócić uwagę i przypilnować, aby czynniki samorządowe współdziałały bardziej intensywnie z komisjami badania cen.

***PRZYCZYNA DROŻYZNY CHLEBA.** W ostatnich dniach ceny zboża na giełdzie warszawskiej podniosły się z dnia na dzień z zawrotną szybkością, skacząc prawie o 1000 marek dziennie, to też doszły już od 8—9 tysięcy do 15 tysięcy marek. Nie trzeba dowodzić, że stan ten, powodujący wzrastającą drożyznę chleba, która znów sprowadzić może nową gwałtowną falę ogólnej drożyzny, musi każdego przejąć poważną troską o przyszłość naszego życia gospodarczego.

Według wyjaśnień, udzielonych przez warszawski Urząd walki z lichwą jednemu z tamtejszych pism, drożyzna obecna jest spowodowana brakiem zboża w Wielkopolsce, gdzie rolnicy wszystkie zapasy wymłócili i sprzedali z powodu znacznego popytu na zboże poznańskie dla jego pierwszorzędnej jakości i czystości. W ten sposób nastała dla włościan w Małopolsce i b. Kongresówce dobra konjunktura, którą dziś wyzyskują, bo nie mając już konkurencji z Wielkopolski, nie chcą zboża wcale sprzedawać, gdyż mogą za nie później uzyskać daleko wyższe ceny. Również masowy eksport do Rosji odgrywa tu ważną rolę. Nic więc dziwnego, że ceny chleba ciągle wzrastają.

* **OPŁATY WYWOZOWE NA JAJA** podniosło min. skarbu z 10 na 20 mk. od sztuki.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Dla walut zachodnich usposobienie niezmienione, tylko dolary w obrotach przekazowych podrożały o 50 punktów. Marka niemiecka w przekazach zyskała ¼ punktu, korona czeska słabsza o ½. W dziale papierów dywidendowych zastój. Zaledwie sześć gatunków było przedmiotem nielicznych transakcyj po kursie przeważnie utrzymanym. Akcje bankowe i papiery procentowe bez ruchu.

Ceduła kursowa giełdy krakowskiej z dnia 5 maja 1922.

	ofiar.	żąd.
Polski Bank Przemysłowy	600'—	700'—
Bank Hipoteczny	825'—	875'—
Bank Małopolski	650'—	725'—
Ziemski Bank Kredytowy	550'—	600'—
Powsz. Bank Kredytowy	350'—	400'—
Akc. Bank Związkowy	650—	700'—
Bank ziem. dla kresów Łańcut	600'—	700'—
Bank Kredytowy w Warszawie	3000'—	3200'—
Polskie Tow. handlowe	625'—	725'—
Transakcja		690'—
Handl. Spółka akc. »Impex«	225'—	275'—
»Polski Glob«	750'—	850'—
Żegluga Polska	300'—	350'—
Zieleniewski	6500'—	6800'—
H. Cegielski, fabr. masz. Poznań	2450'—	2600'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1250'—	1300'—
»Trzebinia« fabr masz. i narz. roln.	1900'—	2000'—
Zakłady amun. »Pocisk«	750'—	850'—
»Automotor« fabryka samoch.	1100'—	1200'—
Fabr. Portland Cementu Szczakowa	17000'—	18000'—
»Gorka« fabryka cementu	5800'—	6200'—
Sierszańskie Zakł. górn.	6500'—	6800'—
Transakcja	6500'—	6600'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn.	5800'—	6200'—
Polska Nafta	1900'—	2100'—
Transakcja		2000'—
»Oikos«	5600'—	6000'—
»Pezet« powsz. zakl. bud.	1000'—	1100'—
Transakcja		1050'—
Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebini	3800'—	4000'—
»Krakus« Zjed. fabr. przetw. wysk.	2850'—	3050'—
Transakcja	2925'—	2950'—
Fabryka porcelany w Ćmielowie	4500'—	5000'—
Fabr. i raf. cukru w Chodorowie	3200'—	3400'—
Transakcja	3300'—	3350'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	spsz.	czeki	
Dolary St. Zjed.	3900'—	4050'—	3900'—	4050'—
Transakcja			4010'—	4030'—
Dolary kanad.	3800'—	3900'—	3800'—	3900'—
Franki franc.	350'—	365'—	360'—	370'—
Franki belgijskie	315'—	330'—	320'—	335'—
Franki szwajc.	770'—	790'—	770'—	790'—
Funty szterl.	17500'—	18000'—	17500'—	18000'—
Marki niemieckie	13'50	14'50	13'50	14'50
Transakcja			14'15	14'40
Korony austr.	0'49	0'51	0'49	0'51
Korony czeskie	77'—	79'—	78'—	79'50
Transakcja			79'15	18'75
Korony węgierskie	5'—	5'25	5'—	5'25
Korony duńskie	830'—	860'—	830'—	860'—
Lei rumuńskie	24'—	26'—	26'—	28'—
Liry włoskie	210'—	220'—	210'—	220'—

GIEŁDA WARSZAWSKA. (5 maja). Miljonówka 2000—1800—1850. 4½% Tow. kred. ziem. za 100 rubli trans. —, sprzedaż 275, kupno 270, za 100 marek trans. 60'50—59'50, sprzedaż 61, kupno 68, 5% Warszawy trans. 265, sprzedaż 267, kupno 262.

Akcje: Bank dyskontowy 3700—3650. Bank handlowy 4750. Bank zachodni 2150, fabryka cukru Gosławice 17.000, Bank kredytowy w Warszawie 3400—3500, 6 emisja 3250—3350, Warsz. tow. fabryk cukru 34.100—33.500, Drzewny przemysł i handel 1630—1650 Warsz. tow. kopalń węgla i zakł. hutn. 29.000—28.750 28.900, Lilpop-Rau-Loewenstein 3825—3800, Ostrowieckie zakłady górnicze 5925—5825. Ostrowieckie zakłady 7900—7800, Ortwein Karasiński 1125—1175—1140, Zakłady żyrardowskie 70.000—69.000—70.000, Borkowski 1625—1700—1665, Bracia Jabłkowscy 1875, Warsz. tow. transportu i żeglugi 2025, Polska nafta 2000—2075.

Waluty: Dolary 3975, funty 17.675, marki niemieckie 14'15, Belgja 332'50, Berlin 13'95, Londyn 17.775, N. York 3970. Paryż 364'50, Praga 78'80, Szwajcarja 777, Wiedeń 49'25.

GIEŁDA WIEDEŃSKA. (5 maja). Renta majowa 150 austr. renta koronowa 150. renta lutowa 165, węg. renta koronowa 2100, losy tureckie 47.500 priorytety kolei południowej 56.000, Anglobank 18.000, Bankverein 6060, Bodenkredit 14.650, Austr. zakł. kred. 7380, Bank depozytowy 3000. Laenderbank 17.500. Merkury 4850, Unionbank 6000, Bank obrotowy 3125, Živnostenska 71.400. Kolej północna 439.000. Lwów-Czerniowce 59.900. Koleje austr. 150.800, Kolej południowa 38.000, Alpiny 78.800. Berg und Huetten 147.000, Krupp 75.000. Huta Poldi 60.500. Praskie Tow przem. żel. 131.000. Rima 51.000, Skoda 70.700, Zieleniewski 14.950, Apollo 51.000, Fanto 136.000, Gal. Karpaty 145.000, Galicja —, Schodnica —, Siersza 14.450.

Amsterdam 3150. Zagrzeb 2972. Belgrad 119'08, Berlin 28'82½. Bruksela 666'50, Budapeszt 10'79½, Bukareszt —. Chrystjanja 1524, Kopenhaga 1748'75, Londyn 36.375. Madryt 1263'75, Medjolan 437'70. Nowy York 8194, Paryż 751'50. Praga 159'15. Sofja 60'20 Sztokholm 2198'50, **Warszawa 202'50—206'50**, Zurych 1583'75, dolary 8144, belgijskie 682'50, bułgarskie 59'20, duńskie 1728'75. marka niemiecka —, angielskie 36.175, francuskie 750'50, holenderskie 3142'50, włoskie 436'70. jugosłowiańskie 118'38. norweskie 1519, polskie 199'50—203'50. rumuńskie 58'19 szwedzkie 2088'50, szwajcarskie 1581'25, hiszpańskie 1248'75, 158'90, węgierskie 10'82.

GIEŁDA PRASKA. (5 maja). Berlin 18'05, Warszawa 120—140, marka niemiecka 18'05, marka polska 120—140.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. (5 maja). Berlin 1'81, Holandja 198'75. Nowy York 519, Londyn 2204, Paryż 47'62, Medjolan 27'75, Praga 10'05, Budapeszt 0'66. Zagrzeb 1'85, Bukareszt —. **Warszawa 0'13,** Wiedeń 0'06¼, austr. stempl. 0'06½.

Zamknięcie giełdy: Berlin 181, Holandja 198'30, N. York 518, Londyn 2207, Paryż 4742. Medjolan 2765, Praga 10'05. Budapeszt 0'66, Zagrzeb 1'85. **Warszawa 0'13,** Wiedeń 0'06¼, korona austr. stempl. 0'06½.

GIEŁDA PARYSKA. (4 maja). Przekaz na Warszawę **27'50,** przekaz na Wiedeń 0'12.

KURS MILJONÓWKI. Z Warszawy donoszą 4 bm.: Spekulanci dopędzili na czarnej giełdzie kurs miljonówki do 2500. jednakże na początku dzisiejszej giełdy urzędowej rozpoczęto niższym kursem (2385), który skutkiem natarczywego zaofiarowania spadł na 1950. Przy samym końcu transakcji popyt podniósł cenę do 2000. Spekulanci przerachowali się w zapędach, wszelako zasadnicza tendencja jest mocna.

MARKA POLSKA W BUDAPESZCIE. (5 maja). W oficjalnym handlu walutowym notowano markę polską w Budapeszcie 18'50—19'50.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
NAKŁADEM WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY"
Spółki z ogr. odp.

Nadesłane.
(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

Sano-Kakao
leczy ociężałe trawienie
Sprzedaż u Juljusza Meinla
w Krakowie, Rynek 30

UWAGA! Zwraca się uwagę P. T. Klienteli, że nasza firma posiada w Krakowie tylko jeden sklep w Rynku głównym pod l. 30.

Krynica Dr Juljan Aronsohn
ordynuje, jak zwykle, od 15 maja. 2469 2

Dr F. SOMMER
Biuro prawne dla spraw polskich i tłumaczeń polsko-niemieckich.
GDAŃSK, PROMENADEGASSE 6.

Zwracam uwagę na to, że nie płacę żadnych długów, robionych przez moją żonę z domu Aratten.
Izydor Lindenbaum
ULICA SEBASTJANA L. 12.

ARCHITEKT
HERMAN GUTMAN
upoważniony budowniczy
KRAKÓW, ULICA DUNAJEWSKIEGO L. 6
TELEFON 1345
wykonuje wszelkie budowle, jak: domy mieszkalne, nadbudowy piąter, gmachy publiczne fabryki i t. d. od ich początku aż do końca i to jednostkowo lub na rachunek bieżący. — Własne rusztowania, narzędzia, własna cegła! Projekty, kosztorysy, opinje fachowe, finansowanie.
Biuro obecnie przeniesione z ulicy Zielonej 18 NA ULICĘ DUNAJEWSKIEGO L. 6.

Dywany perskie
antyczne meble, porcelana, srebro, złoto, bronzy i t. p. przyjmuje do sprzedaży po cenach [illegible] 1667 3
S. KATZNER, Kraków, Bracka

Adwokat dr Natan Korkes
obrońca w sprawach karnych
PROWADZI KANCELARJĘ WE LWOWIE PRZY ULICY KOŚCIUSZKI L. 4
wspólnie z adwokatem Drem Leonem Nadlem.

Od wtorku 2-go do poniedziałku dnia 8 maja 1922 r.
KINO WANDA
MODELE WIOSENNE FIRMY BOGUSŁAW HERSE.
SZATANI ZAGŁADY
I-SZY EPIZOD: „KRADZIEŻ TORPEDY".
Atrakcyjny film amerykański w 5 epizodach. W głównej roli Mis Leah Baird.
KRAKÓW, ULICA ŚW. GERTRUDY L. 5.

PORCELANA i KRYSZTAŁY ADOLF EDER NACZYNIA PRAKTYCZNE
wielki wybór wyrobów z pierwszorzędnych fabryk. KRAKÓW UL. FLORJAŃSKA L. 6. TELEFON 2231. dla urządzeń kawiarnianych po cenach konkurenc.

Technik-dentysta, zdolny w robotach kauczukowych i złotych, poszukuje posady. Zgłoszenia piśmienne pod „**Technik dentysta**" do Biura ogłoszeń Hupcazy, ul. Jagiellońska 7. 2443

MLEKA DWORSKIEGO poszukuje MLECZARNIA BERGERA w Podgórzu, ul. Targowa l. 6. 2442 1 2

Theobald Witold unieważnia papiery wojskowe z P. K. U. Kraków. 2436

Poszukuje się zdolnego urzędnika tartacznego. Zgłoszenia pisemne: **Tartak parowy**, Kleczа Górna. 2455

Tartak w Kleczy Górnej sprzeda do natychmiastowej dostawy 150 m³ desek bukowych od 1/4—3 cali, oraz 2 wagony suchych trocin miękkich tygodniowo. 2430

Młoda, zdolna, z ładnem pismem, z dłuższą praktyką w biurze adwokackiem, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia za godziny popołudniowe. Zgłoszenia pod „**Ciągnu**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 2427

Doświadczony korepetytor poszukuje pokoju, ewentualnie nawet **niemeblowanego**, w zamian za lekcje z zakresu wyższego gimnazjum, Akademji handlowej — względnie za lekcje języków: francuskiego, niemieckiego i angielskiego. Zgłoszenia pod „**Korepetytor**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 2450

Automobil luksusowy, 35 koni, **światło** elektryczne, sprzeda **zaraz** R. Wanicki, Pędzichów 91, I piętro. 2370 3 3

Reprezentację Towarzystwa ubezpieczeń „Polonia" na Tarnów, w działach ubezpieczeń od ognia, transportów, szyb i kradzieży, nadamy dobrze usposobionemu i ruchliwemu kandydatowi lub instytucji bankowej, handlowej względnie przemysłowej. Oferty do Oddziału w Krakowie, ul. św. Krzyża l. 5, II p. 2421 2 2

Dom parterowy w Suchej, murowany, dachówką kryty, o 4 ubikacjach, z ogrodem na wzgórku, blisko lasu, w pięknem położeniu słonecznem, rodzaj willi, nadający się na dom zdrowia, do stacji kolejowej 10 minut, zaraz do sprzedania. — Zgłoszenia pisemne pod „**Cena 4 miljony mkp.**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 2422 2 2

Najuporczywszy ból głowy i migrenę usuwa znany proszek z **Kogutkiem**, „**Migreno-Nervosin**". Żądać w aptekach i składach aptecznych. **Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.** 1774 12 30

Gimnazjalistka z kursem handlowym i praktyką biurową, biegła maszynistka, poszukuje zajęcia między godz. 8—2. Zgłoszenia pod „**Sumienna**" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2347

Naprawy rowerów i maszyn do szycia przyjmuje 2366 3 3
H. NIEMETZ
Kazmierza 15.

Inteligentna panna, z wykształceniem seminaryjnem, kaligraficznem pismem ręcznem, pisząca na maszynie, ze znajomością języka niemieckiego, bilcalności, praktyką biurową, poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia pod „**Praca biurowa**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 2417

Absolwent wiedeńskiej jednorocznej Akademji eksportowej, poszukuje jako wolontarjusz posady bankowej lub w większem przedsiębiorstwie handlowem. Zgłoszenia pod „**Eksportowiec**" przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 2423

Krawczyni przyjmuje zamówienia w prywatnych domach. Zgłoszenia do Adm. „Nowej Reformy" **pod 2326.** 2326

Nowości wydawnicze
Wacława Grabińskiego
Przesilenie (Dramat w 3-ch aktach).
Dwie nowele.
Tegoż autora:
Wojenny balonik
Piekło 50 2 0
Rymy i proza.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Fabryka obuwia mechanicznego
„SŁOŃ"
(dawniej »Bracia Kipper«) Spółka akcyjna w Warszawie
ma zaszczyt zawiadomić, iż dla udogodnienia oraz przyspieszenia obsługi swoich P. T. Odbiorców w tamtejszym okręgu, otworzyła 2148 1 2
hurtownię swoich wyrobów
w Krakowie, ul. J. Dunajewskiego L. 3.
Skład nasz w Krakowie zaopatrywany będzie stale w wyroby najnowszych fasonów, tak, iż P. T. Odbiorcy nabywać będą mogli na miejscu towar dobry, jakby wprost w fabryce. **Sprzedaż wyłącznie hurtowna.**

567 15 26

PANNA
pisząca biegle na maszynie, znająca język polski i niemiecki, z praktyką biurową, możliwie ze stenografją, zostanie przyjętą do Towarzystwa handlowego Bracia Ro'nniccy, Sp. akc., Kraków, św. Jana 3. Zgłoszenia tylko pisemne. 2457

MYDŁO „BLASK"
do prania 65% tłuszczu, oraz wszelkie artykuły kolonjalne i owoce południowe, poleca hurtownie
Powszechne Tow. handlowe
spółka zarejestrowana z ogran. odpowiedzialnością
w Krakowie, ul. Zwierzyniecka L. 6.
Hotel „Victoria" 2393 1 2 Telefon Nr 2183.

KAPELUSZE DAMSKIE SŁOMKOWE
do przefasonowania i odnowienia, według najnowszych modeli, jakoteż kapelusze męskie, filcowe i słomkowe; specjalność: czyszczenie panama, przyjmuje
PRACOWNIA I SKŁAD KAPELUSZY
HENRYKA SEIDLERA W KRAKOWIE
W KRAKOWIE, ULICA GRODZKA L. 63. 2439
Wielki wybór kapeluszy pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych.

Rada nadzorcza i Dyrekcja Stowarzyszenia pożyczkowego
„Wzajemna Pomoc" w Krakowie-Podgórzu
z poręką nieograniczoną w Sądzie zaprotokołowanego
zaprasza swych P. T. Członków na
XLII Doroczne Ogólne Zgromadzenie
które odbędzie się w niedzielę dnia 14-go maja 1922 r. o godz. 3½, względnie 4 po południu w lokalu Stowarzyszenia w Krakowie, Rynek Podgórski L. 4, z następującym
porządkiem obrad:
1) Zagajenie przewodniczącego i powołanie sekretarzy;
2) Sprawozdanie Dyrekcji z rachunków i czynności za r. 1921;
3) Sprawozdanie Wydziału sprawdzającego z wnioskiem o udzielenie Dyrekcji absolutorjum;
4) Wybór 2 dyrektorów;
5) Wybór 2 członków Rady nadzorczej i 3 zastępców Rady na 1 rok;
6) Wybór 3 członków i zastępców Wydziału sprawdzającego na 1 rok; 2433
7) Wnioski i uchwały;
8) Odczytanie protokółu i zamknięcie Zgromadzenia.

DYREKCJA.
Dr Służewski Kazimierz *Jodłowski Kazimierz.*
Morawski Andrzej
RADA:
Prezes: *Wiceprez miasta, Inż. Karol Rolle.* Wiceprezes: *Wodzinowski Wincenty.*
Sekretarz: *Wacięga Henryk.*

NADZWYCZAJNA OKAZJA NA LATO!
PŁASZCZ NIEPRZEMAKALNY.
Aby dać możność każdemu, życzącemu sobie mieć elegancki letni nieprzemakalny płaszcz (palto) po niedrogiej, dostępnej dla wszystkich cenie, postaraliśmy się zakontraktować pewną ilość tych płaszczy z firmą **J. Destriez Pere Fils & C-ie Paris.**
Na prowincję wysyłamy każdemu natychmiast po otrzymaniu zamówienia taki oryginalny francuski nieprzemakalny płaszcz dla Panów i Pań z materjału nadzwyczaj trwałego, uszyty podług najnowszych modeli. Robota, wykonanie i dodatki wykwintne. Cena za sztukę 19.500 mkp. (daleko gorsze, nie oryginalne, krajowe sprzedają po 25.000 mkp.). Za przesyłkę i opakowanie dolicza się 600 mkp., niezależnie od ilości sztuk. 2361 2 3
Zamówienia prosimy adresować do firmy:
„WARSZAWSKA SPÓŁKA MANUFAKTUROWA"
Warszawa, ul. Złota L. 21. I. (Tel. 171-28).
Za wysłane płaszcze otrzymujemy codzień podziękowania i powtórne zamówienia.
Hurtownikom odpowiedni rabat.

Uwaga Panie i Panowie!
Dla handlujących i Kółek rolniczych bardzo ważne!
Korzystajcie z okazji! Z powodu tanich zakupów, mam możność wysłać każdemu **dla własnej potrzeby lub na sprzedaż** w sztukach albo resztkach, praktyczny, mocny, wełniany materjał 2302 2 3
na całe ubranie męskie lub kostjum damski za 7.500 mkp.
Gatunek Prima za **9.000 mkp.** i Extra za **12.000 i 15.000 mkp. Dla pań na lato!** Najpiękniejsze deseniowe batysty, muśliny, zefiry i wełenki za 1 metr po mkp.: 1) 650, 2) 750, 3) 850. Również **płótna** białe lub deseniowe i cajgi na bieliznę, poszwy, wsypy, bluzki, suknie, fartuchy i dziecięce ubranka po cenie gatunek Nr 4) **mkp. 675, 5) 775, 6) 875. Firanki na metry** tiulowe, w desenie, pojedynczej szerokości po **mkp. 750** i podwójnej szerokości za metr **mkp. 1.800 i 2.000. Pończochy i skarpetki** za parę **mkp. 350, 400 i 500. Chusteczki** białe do nosa za sztukę **mkp. 200 i 300.**
Obstalunki wysyłam natychmiast, bez zadatku, pocztą, za zaliczeniem. Gdyby towar nie spodobał się, przyjmuję takowy z powrotem i zwracam pieniądze. Zamówienia adresować:
Skład fabryczny M. Bryl, Łódź, ulica Piotrkowska L. 56, w podwórzu.
Próbek i cennika się nie wysyła.

BERSON

OBCASY GUMOWE
marki
„BERSON"
są trwalsze i tańsze od skóry.
BERSON-KAUCZUK (Sp. z ogr. odp.).
SKŁADY FABRYCZNE:
Dla Małopolski zachodniej: **Kraków, Straszewskiego 2.**
Dla Polski zachodniej, Wielkopolski, Gdańska i Górnego Śląska: **Łódź, Dzielna 14** (róg Wschodniej).
Dla Polski wschodniej, Litwy i Wołynia: **Warszawa, Kramy Nalewkowskie, tel. 234-80.**
Dla Małopolski wschodniej: **Lwów, ulica Hofmana L. 20.** 1651 4 5

Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.
We czwartek, dnia 18 maja b. r., o godzinie 6-tej wieczorem, w lokalu Centralnego Związku polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów w Warszawie, ul. Chmielna 2, odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Polskiego Związku przemysłowców metalowych z porządkiem dziennym następującym:
1) Otwarcie Zgromadzenia przez prezesa Zarządu Głównego;
2) Wybór przewodniczącego, asesorów i sekretarza;
3) Zatwierdzenie protokółu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 17 stycznia 1922 r.;
4) Sprawozdanie z działalności P. Z. P. M. w 1920 i 1921 r.;
5) Bilans na dzień 31 grudnia 1921 r.;
6) Sprawozdanie komisji rewizyjnej;
7) Program działalności w r. 1922 i budżet na rok 1922;
8) Wybory do władz Związku;
9) Sprawy bieżące;
10) Wnioski członków.
O ile powyższe Zgromadzenie Walne nie dojdzie do skutku z powodu nieobecności członków z dostateczną ilością głosów (art. 34 statutu), powtórne Zgromadzenie Walne, na podstawie art. 35 statutu, odbędzie się w piątek, dnia 26 maja 1922 r., o godz. 6 tej wieczorem w lokalu C. Z. P. P. G. H. i F. i będzie prawomocne bez względu na liczbę członków obecnych. 2451

MAGAZYN OBUWIA
STEFANA SAJAKA
KRAKÓW, UL. DŁUGA 27
poleca obuwie na każdy sezon, jak również przyjmuje wszelkie zamówienia. 2416 1 2
Ceny konkurencyjne! Ceny konkurencyjne!

Wapienniki Pogorzyckie
Spółka z ogran. odpow.
Pogorzyce, poczta Chrzanów 2356 2 3
dostarczają **WAPNO** budowlane znane z dobroci i nawozowe
po najtańszej cenie z natychmiastową dostawą.

Miejskie Zakłady ceramiczne, Kraków 14
polecają na sezon budowlany 2411
wapno skaliste do bielenia, budowy, przemysłu, nawozu
z wapiennika miejskiego w Podgórzu
oraz **kamień, szuter, cegłę, cement, gips, papę dachową, dachówkę azbestowo-cementową i inne materjały budowlane tylko najlepszej jakości.**

MIAŁU
świeżo dobytego z kopalni Jaworzno, dostarcza do wszystkich stacyj po przystępnych cenach
Biuro sprzedaży GROSSA
w Krakowie, ulica Pawia L. 7.
2398 3 3

OKUCIA
budowlane i meblowe
narzędzia stolarskie, wagi decymalne i stołowe, żelazka do prasowania, młynki do kawy, oraz sierpy i kosy marki „Pokojowa" poleca niżej cen fabrycznych hurtownie i częściowo: 2401 1 2
Józef Fertig
skład żelaza, Kraków, Szewska 5

ROK ZAŁOŻENIA 1917 ROK ZAŁOŻENIA 1917.
PRZEDSIĘBIORSTWO DLA OŚWIETLANIA ELEKTRYCZNEGO I PRZENOSZENIA SIŁY
CZESŁAW BANDURA
TARNÓW, PLAC KAZIMIERZA WIELKIEGO L. 1
pasaż Tertila — Telefon 95
podejmuje się wszelkich urządzeń, w zakres elektrotechniki wchodzących, z prądu silnego, jakoteż słabego, tak w miejscu, jakoteż i na prowincji. 6159 2 2
Skład wszelkich materjałów elektrycznych i technicznych.
Własne warsztaty reperacyjne motorów i dynamo-maszyn.

UWADZE PANÓW I PAŃ!
Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić naszych PP. Klijentów i osób, życzących nabyć tanią i elegancką bieliznę męską i damską, że przy naszym składzie otworzyliśmy specjalną pracownię bielizny.
Na prowincję wysyłamy pocztą za zaliczeniem (płaci się przy odbiorze), co następuje:
1) **Koszule męskie** letnie dzienne z podwójnemi mankietami z dobrego zefiru kolorowego, najmodniejszych deseni w paseczki po 1.950 mkp. za sztukę, za pół tuzina 11.400 mkp., tuzin 22.300 mkp.
2) Takież koszule z francuskiego zefiru po 2.500 mkp. za sztukę, za pół tuzina 14.750 mkp., tuzin 28.500 mkp.
3) **Koszule męskie** białe z kołnierzykiem z tegoż materjału po 2.750 mkp., pół tuzina 16.500 mkp.
4) **Koszule męskie** białe z materjału „Silesia" po 2.250 mkp. za sztukę, wyższego gatunku 2.600 mkp. za sztukę.

5) **Kalesony męskie** po 1.650 mkp. wyższego gatunku 2.050 mkp. za parę.
6) **Koszule damskie** białe, z zagranicznego batystu, z koronkami i wstawkami, po 2.600 mkp. za sztukę.
7) **Spodniczki** (halki) białe, batystowe z koronkami, po 2.800 mkp. za sztukę.
8) **Chusteczki** batystowe do nosa damskie za tuzin 3.000 mkp. i 4.000 mkp.
9) Chustki męskie do nosa za tuzin 3.300 mkp. i 4.500 mkp.
9) **Prześcieradła** rozmiaru 2×2 mtr. dobrego gatunku ze specjalnego płótna, nadającego się na prześcieradła po 2.800 mkp. i wyższego gatunku po 3.500 mkp. za sztukę.
10) **Skarpetki** męskie letnie czarne i kolorowe za pół tuzina 2.000 mkp., 3.000 mkp i 3.500 mkp. (zależnie od gatunku).
11) **Pończochy** damskie, cienkie, czarne i kolorowe, cena 3 par 2.000 mkp., 3.000 mkp. i 5.000 mkp. (zależnie od gatunku).
12) Również posiadamy na składzie trykotinę jedwabną, najwyższego gatunku, szerokości 180 cm. specjalnie na suknie damskie we wszystkich najmodniejszych kolorach, jak to czarny, granat, złoty, fokstrot, elektryk, piaskowy, różowy, niebieski, stalowy, bronzowy, pawi i amarantowy i wysyłamy kupon na całą suknię (1 m 40 cm.) za 15.500 mkp. Kupon na bluzkę z tej trykotiny 7.800 mkp.
Satyna francuska w różnych deseniach fantazyjnych, również gładka, kolorowa 85 cm. szeroka po 1.900 mkp. za metr.
Markizeta francuska gładka i w deseniach, w kolorach oznaczonych wyżej, po 2.300 mkp. za metr gatunku najwyższego.
Za przesyłkę i opakowanie dolicza się 600 mkp.
Zamówienia wysyłamy natychmiast (można nawet bez zadatku). Przy zamówieniu na koszule prosimy podać numer kołnierzyka.
UWAGA! Za nieodpowiedni towar zwracamy pieniądze w przeciągu 14 dni.
Zamówienia prosimy adresować: 2362 2 3
Do składu fabrycznego
Warszawskiej Spółki Manufakturowej
Warszawa, ul. Złota 21.
P. S. Przyjeżdżających do Warszawy uprzejmie upraszamy o odwiedzenie naszego składu i osobiste przekonanie się, co do gatunku towarów i cen.
Kooperatywom, Kółkom rolniczym i Stowarzyszeniom dogodne warunki.

WAŻNE DLA PAŃ!
Zawiadamiam niniejszem, iż po krótkiej przerwie, otworzyłem na nowo swój pierwszorzędny zakład krawiecki, znany powszechnie ze swej solidności, który z własnej lub powierzonej materji wykonuje według najnowszych żurnali angielskich i francuskich kostjumy, płaszcze i t. d.
Ceny konkurencyjne! 2257 3 4
M. Klotz, Kraków, Bracka 6.

Każda
pani domu do czyszczenia naczyń i sprzętów kuchennych używa tylko 2038 6 6
PROMYK
radykalny środek do otrzymania czystości w kuchni i domu.
Poznańskie Zakłady Chemiczne
Kazimierz Chmielewski T. A., Poznań-Główna

68 **Firma chrześcijańska** 68
68 ulica Krowoderska L. 68, Kraków **Biuro Bielskiej farbiarni** **R. Perschke**
farbuje w żądanych kolorach trwale i tanio.
68 68
2325 2 2

Ważne dla pań! **Ważne dla pań!**
Pracownia sukien damskich
Z. Kalafarskiej w Krakowie
ulica św. Filipa L. 21, parter, dawniej ulica Szewska L. 12
przyjmuje zamówienia na
wszelkie suknie, kostjumy, płaszcze i t. p.
Wykonanie pierwszorzędne! Ceny konkurencyjne!
Przy żakietach i płaszczach robota męska. 1922 2 2

Magazyn ubrań męskich
cywilnych i wojskowych, gotowych i na miarę.
CENY PRZYSTĘPNE! 1910 3 3
W. Żmuda, Kraków, ul. św. Tomasza 21.

POŃCZOCHY DAMSKIE
w najmodniejszych kolorach i wielkim wyborze, pończochy i skarpetki dziecięce, rękawiczki, guziki, nici i bawełny 2017
poleca:
Wiesław Szajdakowski i Ska
Kraków, ulica Szczepańska L. 11.
Dla Kółek rolniczych znaczny opust.

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 13. Rządca Drukarni L. K. Górski